

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SəS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Heydar

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nö 011 (5483) 19 yanvar 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Sabitlik olmadan heç bir ölkə inkişaf edə bilməz

Prezident İlham Əliyev: "Azərbaycan bu gün dünya
miqyasında müstəqil siyaset aparan ölkələrdən biridir"

Səh → 3

Prezident İlham Əliyev 1918-ci
il azərbaycanlıların
soyqırımının 100 illiyi
haqqında
Sərəncam
imzalayıb

2

Heydər Əliyev Mərkəzində
Aleksey Beqovun fərdi
sərgisi açılıb

4

Krakovda Azərbaycan və
Ermenistan xarici işlər
nazirlərinin görüşü olub

3

Azərbaycanda özəl ümumölkə
teleradio yayımçılarına
birdəfəlik maliyyə yardımını
göstərilib

6

Azərbaycan xalqının
istiqlalına yol açan şanlı tarix
- 20 Yanvar

8

Sərdar Cəlaloğlu Əli Kərimlini
növbəti dəfə hədəfə aldı

13

→ 14

"Əli Kərimli öz
əndişəsini ortaya
qoyub"

→ 5

"Erməni hərbçisinin
Azərbaycan tərəfindən
acılan atış nəticəsində
yaralanması barədə
məlumat yalandır"

→ 16

Azarkəşər Ronaldonu
"Real"da görmək
istəmirlər

19 yanvar 2018-ci il

Prezident İlham Əliyev 1918-ci il azərbaycanlılarının soyqırımının 100 illiyi haqqında Sərəncam imzalayıb

Prezident İlham Əliyev 1918-ci il azərbaycanlıların soyqırımıının 100 illiyi haqqında Sərəncam imzalayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Sərəncama əsasən erməni-bolşevik silahlı dəstələrinin 100 il əvvəl azərbaycanlılara qarşı törətdikləri başəri cinayətlər barədə həqiqətlərin ölkə və dünya ictimaiyyətinə daha dolğun çatdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası 1918-ci il azərbaycanlıların soyqırımının yüzüncü ildönümünə həsr olunmuş tədbirlər planının hazırlanıb həyata keçirilməsini təmin etməlidir. Bundan başqa, Milli Məclisə soyqırımının 100 illiyi ilə bağlı xüsusi iclasın keçirilməsi tövsiyə edilir.

Sərəncamda bildirilir ki, erməni millətçiləri tarixin müxtəlif mərhələlərində mifik "Böyük Ermənistan" ideyasını gerçekləşdirmək məqsədilə soydaşlarımıza qarşı etnik təmizləmə, deportasiya və soyqırımları həyata keçiriblər. Azərbaycan xalqının başına gətirilən ən dəhşətli faciələrdən biri de 100 il bundan əvvəl - 1918-ci ilin mart-aprel aylarında Bakı Sovetinin mandati altında fəaliyyət göstərən daşnak-bolşevik silahlı dəstələri tərafından xüsusi qəddarlıqla töredilmiş kütlevi qırğınlardır. Həmin günlərdə Bakı şəhərində, habelə Bakı guberniyasına daxil olan digər şəhər və qəzalarda on minlərlə dinc sakın mehz etnik və dini mənsubiyyətinə görə qətlə yetirilib, yaşayış məntəqələri dağdırılıb, mədəniyyət abidələri, məscid və qəbiristanlıqlar yerlə-yeksan edilib. Sonrakı dövrlərdə daha da azığınlaşan erməni millətçiləri qeyri-insani əməllərini davam etdirib, Qarabağ, Zəngəzur, Naxçıvan, Şirvan, İrəvan və digər bölgələrdə kütlevi qətlər, talanlar və etnik təmizləmələr həyata keciriblər.

Azerbaycan Xalq Cümhuriyyətinin hökuməti ermənilərin törətdikləri ağır cinayətlərin aşasına qəbul olunmuşdur. Azərbaycanın hökuməti ermənilərin törətdikləri ağır cinayətlərin aşasına qəbul olunmuşdur. Fövqəladə İstintaq Komissiyası yaradıb, komissiyanın üzə çıxardığı həqiqətlərin xalqın yaddaşında hifz edilmesi və dünya ictimaiyyətinə çatdırılması üçün bir sıra tədbirlər görübürlər. Lakin Xalq Cümhuriyyətinin sügutun-

dan sonra bu proses dayandırılmış, baş verenlərin sona qədər təhqiq edilməsinin və ona müvafiq siyasi-hüquqi qiymət verilməsinin qarşısı alınıb. Yalnız 80 il sonra - 1998-ci il martın 26-da ümummilli lider Heydər Əliyevin imzaladığı "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanında həmin dəhşətli hadisələrə adekvat silvəsi qiymət verilib və 31 mart "Azərbay-

canlıların Soyqırımı Günü" elan edilib. Öten 20 il ərzində aparılmış araşdırmlar sayesinde çoxlu sayıda yeni faktlar və sənədlər toplanıb, Quba şəhərində kütlevi mezarlıq aşkar olunub. Üzə çıxmış tarixi faktlar 1918-ci ilin mart - aprel aylarında və sonrakı dövrlərdə erməni milletçilərinin həyata keçirdikləri qanlı aksiyaların coğrafiyasının daha geniş və faciə qurbanlarının sayının qat-qat cox olduğunu sübut edib.

Bolqaristan KİV-ləri: Bakı-Sofiya aviareysinin açılması Azərbaycan-Bolqaristan münasibətlərinim daha da inkişafına töhfə verəcək

Bolqaristanın Baş naziri Boyko Borisovun Azərbaycana səfəri, aparılan danışqlar, Bakıdan Sofiyaya ilk aviareysin açılması bu ölkənin kütləvi informasiya vətələrində geniş işıqlandırılır.

AZERTAC xəbər verir ki, "24 çasa", "Fokus news", "Blits", "Bankir", "Offnews" nəşrləri, Bolqaristan Milli Televiziyası və digər KİV-lər səfərin yüksək səviyyədə keçdiyini bildirirlər. Yayılan məlumatlarda bu səfərin Azərbaycan-Bolqarıstan ikitirəfli əlaqələrinin möhkəmlənməsi baxımından əhəmiyyəti qeyd edilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin SOCAR-ın Bolqarıstanda qazlaşdırma ilə bağlı məsələlərin araşdırılması barədə göstərisi verməsi xüsuslu vurğulanır.

Məlumatlarda Azərbaycan qazının Avro-paya çatdırılması istiqamətində TANAP və TAP layihələrinin əhəmiyyətindən söz açılır, bu istiqamətdə Bolqaristandır. Danışıqların səmərəli keçidi nəzərə çatdırılır. Bildirilir

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev “Kütləvi infor-masiya vasitələri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 15 dekabr tarixli 937-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqın-da Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev investisiya fealiyyətinin təşviq edilməsi və xarici investorların hüquqlarının qorunması ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda
özəl ümumölkə teleradio yayımçılarına
birdəfəlik maliyyə yardımı göstərilməsi
haqqında Sərəncam imzalayıb.

1918-ci il azərbaycanlılarının soyqırımıının
100 illiyi haqqında Sərəncam imzalayıb.
***
Prezident İlham Əliyev Teymur Bün-
yadovun "Şərəf" ordəni ilə təltif edilməsi
haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərən-
camda qeyd olunur ki, Azərbaycanda et-
noqrafiya elminin inkişafında böyük xid-
mətlərinə görə Teymur Əmiraslan oğlu
Bünyadov "Səraf" ordəni ilə təltif edilsin.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmet və Sosial İnnovasiylar üzrə Dövlət Agentliyi ilə Monteneqronun Dövlət İdarəciliyi Nazirliyi arasında dövlət xidmətlərinin göstərilməsinin mütərəqqi mexanizminin yaradılmasına dair əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev "Avtomobil nəqliyyatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 15 dekabr tarixli 952-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

ki, bu layihelerin icrasından sonra Avropanın enerji təhlükəsizliyi məsəlesi daha da möhkəm təməl üzərində qurulacaq. Bolqaristanın qazlaşdırılması üçün iki variantın mövcud olduğu, iyun ayında Yunanıstanda interkonnektorun tikintisi başlayandan sonra iyulda Türkiyə ilə sərhəddə interkonnektorun işə düşəcəyi bildirilir. Baş nazir Boyko Borisovun Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dəstəyi ile Bolqarıstanın qazlaşdırılmasına nail olunacağı halda, ölkədə əhalinin sosial cəhətdən zəif təbəqəsi üçün qazın təchizatı təmin olunaraq onların odundan, kömürdən istifadə etməyəcəkləri barədə qeydləri diqqətə catdırılır.

Bolqaristan KIV-ləri Bakıdan Sofiyaya ilk birbaşa aviareysin açılmışının əhəmiyyətindən də yazır. Bu hadisənin ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin inkişafına töhfə verəcəyi bildirilir.

Sabitlik olmadan heç bir ölkə inkişaf edə bilməz

Prezident İlham Əliyev: “Azərbaycan bu gün dünya miqyasında müstəqil siyaset aparan ölkələrdən biridir”

Azərbaycan 2017-ci illi də sürətli inkişaf, yüksək nüfuzlu və ugurlar ilə kimi başa vurdu. İqtisadi və sosial ugurlarla yanaşı, ölkəmiz beynəlxalq əlaqələrin inkişafı və xarici siyaset kursunda, eləcə də, bu kursun ana xəttini təşkil edən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətlili həlli istiqamətində ciddi siyasi nüfuzlərlərə imza atdı. Bu nəticələr isə, əlbəttə ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasındaki nitqindəki fikirlərdən hasil olur. Dövlət başçısı İlham Əliyev Azərbaycanın müstəqil xarici siyaset kursunun son illərdə ugurlu nəticələrini konkret faktlar əsasında vurğulayıb: “Azərbaycan bu gün dünya miqyasında müstəqil siyaset aparan ölkələrdən biridir. Belə ölkələrin sayı çox deyil, xüsusilə, əhalisi və ərazi baxımından böyük olmayan ölkələrə, bu, o qədər də xas deyil. Biz isə müstəqillik yolu ilə gedirik və azad, müstəqil həyatımız bizim üçün hər şeydən üstündür”.

Ümumiyyətə, 2017-ci il Azərbaycanın illərdən bəri apardığı balanslaşdırılmış və müstəqil xarici siyasetinin konkret bəhrelərinin təzahür etdiyi təqvim ilə kimi tarixə düşdü. Burada birinci növbədə, öten ilin fevral ayında Azərbaycanın paytaxtında Amerika və Rusiya Silahlı Qüvvələri Baş Qərargah rəisilarının görüşü vurğulanır. Analitiklər bu görüşün geosiyasi əhemmiyyətini həm də onunla izah edirlər ki, dialoqun Bakıda keçirilməsi təşəbbüsü Azərbaycan tərefindən deyil, məhz iştirakçılar tərefindən qərarlaşdırılıb. Bu, dünyanın super dövlətləri tərefindən ölkəmizin regionalı geosiyası rolunun və tərəfsizliyinin qiymətləndirilmesi kimi qəbul edilir. Onu da əlavə edək ki, yaxın günlərdə NATO hərbi komandanlığı ilə Rusyanın yüksək çinli hərəkələri arasında növbəti görüş də, məhz Bakıda keçirilecek. Bununla bərabər, yene 2017-ci il fevralın 17-19-da keçirilən Münhen Təhlükəsizlik Konfransında cərəyan edən bir sıra hadisələr və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin buradakı iştirakı zamanı ortaya çıxan nüanslar ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun gündən-günə artmasının göstəriciləridir. Nəzərə almaq lazımdır ki, bütün buların əsasında dayanan başlıca faktor Azərbaycanda yüksək seviyyədə təmin edilən sabitlik və təhlükəsizlik amilidir. Prezident İlham Əliyev bu amili sözügedən iclasdakı çıxışında ayrıca qeyd etmişdir: “Sabitlik olmadan heç bir

ölkə inkişaf edə bilməz. Bu, aksiomadır. Bunu biz yaxın tarixdə dəfələrle görmüşük. Sabitlik pozulan zaman inkişaf da dayanır, ölkə iqtisadiyyatı tənəzzülə uğrayır, sərməye qoyuluşu dayanır. Bir sözə, sabitlik hər bir ölkənin inkişafı üçün başlıca şərtlərdir. Azərbaycanda isə sabitliyin mənbəyi Azərbaycan xalqıdır, onun iradəsidir və eyni zamanda, bizim apardığımız siyasetdir. Çünkü bizim siyasetimiz milli maraqlara söykənir, milli maraqlarımız bizim üçün hər şeydən üstündür. Ölkəmizin təhlükəsizliyi, sabitliyi, iqtisadi və sosial inkişafı, beynəlxalq arenadaki artan rolu sabitliyin teminatçısıdır”.

Vurğuladığımız kimi, Azərbaycanın xarici siyaset kursunun mərkəzində Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquqa uyğun, ədalətli həlli və Ermənistən tərefindən işgal edilən ərazilərin qeyd-şərtisiz azad edilməsi təşkil edir. 2017-ci il bu baxımdan, əlamətdar hesab edilə bilər. Məhz öten il Azərbaycanın siyasi iradesinin diktəsi ilə Ermənistən tərefi heç bir şərti qəbul edilmədən danişqlar masasına qayıtmışa məcbur oldu. 2017-ci ilde Ermənistana qarşı beynəlxalq tənələrin artması aşkar müşahidə edildi. ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlerinin ireli sürdüyü təşəbbüslerdə də Azərbaycanın haqlı mövqeyi, yəni ərazi bütövlüyüünün təmin edilməsi şərti öne çıxarıldı. Ermənilərin bir sıra təxribat xarakterli hərəkətləri beynəlxalq qınaqla üzləşdi. Azərbaycan Prezidenti çıxışında bunu ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun və gücünün artması kimi qiymətləndirir: “Bizim

prinsipial mövqeyimiz ədalətli mövqedir, beynəlxalq hüquqa əsaslanan mövqedir və daha çox beynəlxalq dəstək qazanan mövqedir. Bunu əks etdirən bir neçə ənənəvi hadisə olmuşdur. Onlardan biri Dağlıq Qarabağda separatist rejim tərefindən keçirilmiş qanunsuz “referendum”un dünya ictimaiyyəti tərefindən tanınmamasıdır. Həm qonşu ölkələr, həm Avropa ölkələri, Avropa İttifaqı, beynəlxalq təşkilatlar “referendum”un tanınmaması haqqında birmənali şəkilde ciddi bayanatlar vermişlər. Bu bayanatlar, bir daha onu göstərir ki, bütün dünya Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanır və bu dəstək getdikcə daha da artır”.

2017-ci ildə baş veren bezi hadisələr Azərbaycanın Dağlıq Qarabağla bağlı siyasetini daha da gücləndirib və real sonluğa bir az da yaxınlaşdırıb. Bu baxımdan, vaxtılıq işğaldən azad edilən Ağdərə rayonu ərazisində, Şıxarx qəsəbəsində məcburi köçkünlər üçün 1170 ailəlik qəsəbənin salınması həm də mühüm siyasi akt kimi izah edilir. Ekspertlərin fikrincə, Azərbaycan həm Çocuq Mərcanlıda, həm də Şıxarxdə apardığı tiqinti işləri ilə sübut etdi ki, Dağlıq Qarabağ onun əzəli torpağıdır və bu torpaqların işğaldən azad ediləcəyinə heç kimin şübhəsi olmamalıdır. Məhz bunu nəzərdə tutaraq, Prezident vurğulayıb: “2017-ci ildə Şıxarx qəsəbəsində 1170 ailə üçün yeni şəhərcik salınıb. Bu da əlamətdar hadisədir. Təkcə ona görə yox ki, böyük köckün şəhərciyi yaradılıb. Ona görə ki, Şıxarx qəsəbəsi vaxtılıq işğal altında olan

Krakovda Azərbaycan və Ermənistən xarici işlər nazirlərinin görüşü olub

Yanvarın 18-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarovun Polşanın Krakov şəhərində Ermənistən xarici işlər naziri Edvard Nalbandyanla görüşü olub.

Xarici işlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, görüşdə ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrleri və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi iştirak edib.

erazidir. Bu erazi erməni işğalçılardan təmizlənmişdir, azad edilmişdir və o yerdə yeni böyük şəhərciyin salınması, bir daha onu göstərir ki, Dağlıq Qarabağ bizim əzəli torpağımızdır. Bu, həmişə belə olub, bu gün belədir, sabah

“Ses” Analitik Qrupu

Heydər Əliyev Mərkəzində Aleksey Beqovun fərdi sərgisi açılıb

Yanvarın 17-də Heydər Əliyev Mərkəzində rusiyalı rəssam Aleksey Beqovun "Yer və Səma" adlı fərdi sərgisi açılıb. AZERTAC xəbər verir ki, Heydər Əliyev Fonduunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva sərginin açılış mərasimində iştirak edib. Mərasimdə Aleksey Beqovun yaradıcılığı haqqında məlumat verilib.

Həyat, ölüm, sevgi, xəyanət... Əbədi və dəyişməz mövzular...

Bildirilib ki, rəssam əsərləri vasitəsilə getdiyi yerləri doğma evinə çevirməyi, üreyinə yatan məkanları qəlbində qoruyub saxlamağı bacarırdı. Onun əsərlərinin də bəşər övladının şüurlu varlığı kimi mövcudluğu, müxtəlif dövrlərin dahi sənətkarlarını düşünürən həyat və ölüm, sevgi və

xəyanət kimi əbədi və dəyişməz mövzular qabarıl şəkildə hiss olunur. Rəssamin özünün də vaxtile qeyd etdiyi kimi, onun rəsmləri həyatın mənası barədə sualların cavabları haqqında tamaşaçıya az da olsa kömək edir. Onun əsərlərindeki eksər süjetlər heyatdan, uşaqlıqdan götürülüb. Kətanın özü artıq incəsənət əsəridir. Aleksey Beqov deyirdi: "Rəssamlıq həyatım və qismətimdir. Tamamilə ona bağlıyam".

Görkəmli rəssam Aleksey Beqov dahi sənətkarların obraklı və klassik modellərindən yararlanıda, bu zaman özünün maddi-mənəvi dünyasını, ona məxsus kosmik mühiti və həyat enerjisini yaradır. Fransa Akademik Cəmiyyəti Aleksey Beqovu Fransanın incəsənət, elm və ədəbiyyat sahəsində ən yüksək mükafatına layiq görüb. Həqiqətən de Aleksey Beqov o rəssamlardandır ki, tamaşaçı ilə mənəvi ünsiyyət mühitini yaratmaq onun üçün xüsusiylə vacib idi.

Ardı Səh. 5

Heydər Əliyev Mərkəzində Aleksey Beqovun fərdi sərgisi açılıb

Əvvəli Səh. 4

Aleksey Beqov əsərlərində yaşayır

Açılmış mərasimində Rusiya Rəssamlar İttifaqının və Beynəlxalq Təqiqidçilər, Sənətşünaslar Assosiasiyanının üzvü, rəssamın həyat yoldaşı Tatyana Beqova və rəssamın oğlu İvan Beqov da çıxış ediblər.

Bakıda gördüklerinin onda böyük təessürat doğurduğunu qeyd edən Tatyana Beqova deyib: "Biz bu cür gözəl, qeyri-adı dərəcədə müasir, zəngin, böyük zövqə malik şəhər görəcəyimizi gözləmirdik. Yəqin ki, en böyük təessüratı bizi Heydər Əliyev Mərkəzinin binası yaratdı. Bu memarlıq incisi bizi bir də xüsusile ona görə təsirləndirdi ki, Aleksey Beqovun əsərləri məhz burada nümayiş etdirilir. Təxminən dörd ildir ki, o, aramızda yoxdur. Lakin o, əsərlərində yaşayır. Onun obraxları rəmzlərə çevrilib. O, çox həssas idi".

Tatyana Beqova və oğlu İvan Beqov sərginin təşkilinə görə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevaya minnətdarlıqları bildirib, bu sərginin Heydər Əliyev Mərkəzində açılmasının onlar üçün böyük şərəf olduğunu vurğulayıblar.

T.Beqova Leyla Əliyevaya rəssamın rəsm əsərini bağışlayıb. Leyla Əliyeva bu gözəl gecənin təşkilinə görə təşkkür edib. Sonra tədbir iştirakçıları sərgi ilə tanış olublar.

Sərgide müəllifin 50 əl işi nümayiş olunur. Onların arasında "Dənizçinin rəqsı", "Evə qayıdış", "Yığılmış ot", "Bıçılmış tarla", "Ağ ay", "İş adamı Petya əmi" və digər əsərlər var.

Rusiya Federasiyasının Xalq Rəssami, Rusiya Rəssamlıq Akademiyasının müxbir üzvü, Fransa Akademik Cəmiyyətinin qızıl medalı kavaleri Aleksey Beqov 1951-ci ildə Ukraynada, Kiyev vilayətinin Kozın kəndində anadan olub.

Ailesi Qazaxistana kökdükdən sonra Almatı Dövlət Pedaqoji İnsti tutunun rəssamlıq-qrafika fakültəsində təhsil alıb. Qrafika, heykəltəraşlıq və rəssamlıq gənc Alekseyi eyni dərəcədə cəlb edib və bunlar onun gələcək yaradıcılığında özünü bürüze verən zərif plastika duyusunu formalaşdırıb.

Aleksey Beqov Almatı Dövlət Pedaqoji İnstitutunun, Qırğızistan da Prjeval Pedaqoji İnstitutunun rəssamlıq-qrafika fakültələrində dərs deyib.

Rəssam 1983-cü ildə Moskva ya gəlmişdən sonra geniş ictimaiyyətdə tanınmağa başlayıb. Aleksey Beqov 1991-ci ildə "Du?nya səddi" beynəlxalq aksiyası çərçivəsində 10 metrlik "XX əsrin sonu" rəsmini yaradıb. Əsər Los-Anceles, Vaşington, Moskva və Barselonada nümayiş olunub.

1995-ci ildə Aleksey Beqovun Rusiya Dövlət Tretyakov Qalereyasında fərdi sərgisi keçirilib. Müxtəlif illərdə Rusiyada, eləcə də bir sıra ölkələrdə fərdi və birgə ser-

gilərlə çıxış edib. 1997-ci ildə Parisdə təşkil edilmiş fərdi sərgisi isə ona daha bir uğur getirib.

1998-ci ildə Paris yaxınlığında kiçik Janvil şəhərində məskunlaşan rəssam Jilvuazen qəsrinin ərazisində 1625-ci ildə tikilmiş Müqəddəs Nikolay kilsəsini naxışlarla bəzəyib. Aleksey Beqov bu işlə 1998-2004-cü illər ərzində təkbaşına məşgül olub. Rəssam kilsəni naxışlarla bəzəyib bitirəndən sonra Fransa və Rusiya arasında dövlətlərarası münasibətlərin möhkəmləndirilməsinə görə Rusiya Federasiyasının "Dostluq" ordeni ilə təltif olunub.

Aleksey Beqov 2012-ci ildə müxtəlif, lakin ona mənəvi cəhətdən yaxın olan Kandinski, Matis, Dali, Picasso, Van Gogh kimi rəssamlara silsilə işlər həsr edib. Bu zaman rəssam maraqlı üsula əl atıb - ustadların məşhur əsərlərini öz kompozisiyasına daxil etməklə onların parafrazını yaradıb.

Aleksey Beqov 2014-cü ildə vəfat edib.

Rəssamın əsərləri Rusiya Dövlət Tretyakov Qalereyası, Nyu-Cersi Müasir İncəsənət Muzeyi, Vaşington şəhərinin Vəkillər Assosiasiyası və Birləşmiş Millətlər Teşkilatının, eləcə də dünyanın bir sıra tanınmış şəxslərinin kolleksiyalarında yer alıb. Aleksey Beqovun Heydər Əliyev Mərkəzində təşkil olunan fərdi sərgisi mayın 1-dək davam edəcək. Onun əsərləri mədəni ictimaiyyətin marağına səbəb olacaq və uzun müddət unudulmayaç.

İtalya mətbuatı: İtalya 2017-ci ildə Azərbaycanın ən böyük ticarət tərəfdaşı olub

Azərbaycan və İtalya arasında ikitərəfli ticarət dövriyyəsi haqqında statistik məlumatlar İtalya mətbuatında geniş işıqlandırılıb. İtalyanın "Notiziegeopolitiche", "Agenparl", "Azerbaijan-news.eu" xəbər saytları və digər kütləvi informasiya vasitələri tərəfindən yayılmış məqalələrdə 2017-ci ildə İtaliyanın Azərbaycanın ən böyük ticarət tərəfdaşı olması haqqında məlumatlar yer alıb.

AZERTAC xəbər verir ki, yəzildə ikitərəfli ticarət dövriyyəsi 2016-ci ildə 1.8 milyard ABŞ dolları olduğu halda 2017-ci ildə bu göstəricinin 2.3 dəfədən çox artlığı barədə məlumat verilir. Azərbaycan və İtalya arasında ticarət dövriyyəsi 2017-ci ilin nəticələrinə görə 4,72 milyard ABŞ dolları təşkil edib və bu göstəricinin Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəsinin 20,91 faizine bərabər olduğu bildirilir.

Məqalələrdə Azərbaycandan İtaliyanaya 2017-ci il ərzində 4,4 milyard ABŞ dolları dəyərində ixrac həyata keçirildiyi diqqətə çatdırılır ki, bu göstəricinin də ölkəmizin ixracatının 31,9 faizinə bərabər olduğu qeyd edilir. İtaliyananın Azerbaycana idxl olunmuş məhsulların dəyəri isə 318 milyon dollar olub ki, bu da ölkəmizin idxlərinin 3,63 faizini təşkil edib. Bu göstəricilərə əsasən, İtalya Azerbaycanın en böyük ticarət tərəfdaşı, en böyük ixrac məntəqəsi və yedinci böyük təchizatçısı (Rusiya, ABŞ, Türkiyə, Çin, Ukrayna və Almaniyadan sonra) kimi qərarlaşır. Bununla da İtalya Avropa İttifaqı ölkəleri arasında Almaniyadan sonra Azerbaycanın ikinci böyük təchizatçısına çevrilib.

Azərbaycan, həmçinin İtaliyanın en böyük xam neft təchizatçısına çevrilib və İtaliyanın idxl etdiyi xam neftin 18,6 faizi ölkəmizin payına düşür.

Commercio estero: L'Italia si conferma primo partner commerciale dell'Azerbaigian per il 2017

Esperanza Orellana resalta la multifuncionalidad de los últimos Nuevos Vías Verdes que permiten el acercamiento de la población al medio rural

La secretaria de Estado de Medio Ambiente se reúne con el consejero de Agricultura, Medio Ambiente y Desarrollo Rural de la Junta de Comunidades de Castilla-La Mancha

Características agrícolas: nuevos modelos 2018

[AGENPARL] - Roma, 17 gennaio 2018 - Pubblicati i dati del Comitato Statale per le Droghe dell'Accademia. Secondo questi ultimi, nell'anno appena trascorso il commercio bilaterale Azerbaigian-Italia è stato di 4,7 miliardi USD, pari al 20,91% del commercio totale dell'Azerbaigian.

Müdafia Nazirliyi: "Erməni hərbçisinin Azərbaycan tərəfindən açılan atəş nəticəsində yaralanması barədə məlumat yalandır"

Azərbaycan tərəfindən açılan atəş nəticəsində dövlət sərhədində erməni hərbçisinin yaralanması barədə Ermenistan mətbuatının yaydığı məlumat tam yalandır. Azərbaycan Ordusunun bölmələri atəşkes rejimine tam riyat edir. Müdafia Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, Ermenistan ordusunda hökm sürən özbaşınlıq və intizamsızlıq nəticəsində baş vermiş bu hadisənin erməni ictimaiyyətində gizlədilməsi məqsədilə məhz bu formada təqdim edilir. "Bu, ilk hadisə deyil ki, Ermenistanın hərbi rəhbərliyi ordudakı qeyri-döyük itkiyərini Azərbaycan tərəfinin üzərinə atmağa cəhd göstərir. Lakin obyektiv ballistik araştırma aparılsara, güllənin hansı əsgərin silahından açıldığı Ermənistən ictimaiyyətinə tam aydın olar", - deyə nazirliyin açıqlamasında bildirilib.

"Magistraturaya qəbul imtahanı iki mərhələdə keçiriləcək"

Magistraturaya qəbul imtahanı bu il də iki mərhələdə keçiriləcək" SIA-nın məlumatına görə, bunu Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DIM) Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə deyib. Onun sözlərinə görə, birinci mərhələdə bacaların məntəqili təfəkkür, xarici dil və informatika üzrə bilik səviyyəsi test üsulu ilə yoxlanılacaq. İmtahanın birinci mərhələsində məntəqili təfəkkür, xarici dil və informatika üzrə test bloklarına həm qapalı (coxşəimli), həm de açıq formalı test tapşırıqları daxil ediləcək.

Qəbul qaydalarına görə, imtahanın birinci mərhələsinin nəticələri DIM tərəfindən Təhsil Nazirliyi ilə razılışdırılmaqla müəyyən edilən müsabiqə şərtini ödəyən bacaların ikinci mərhələdə iştirak etmək hüququ qazanacaqlar. Həmin mərhələdə isə bacaların ixtisas üzrə bilikləri qapalı (coxşəimli) və açıq formalı test tapşırıqlarının cavablandırılması, bəzi proqramlar üzrə isə yazı işlərinin yerinə yetirilməsi və ya qabiliyyət imtahanı vasitəsi ilə yoxlanılacaq. Müsabiqə və yerləşdirmə bacaların topladıqları ümumi ballar (imtahanın iki mərhələsində toplanılan balların cəmi) əsasında həyata keçiriləcək.

19 yanvar 2018-ci il

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsində 2017-ci ilin yekunları müzakirə olunub

Yanvarın 18-də daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubovun iştirakı ilə Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsində 2017-ci ilin yekunlarına həsr olunmuş geniş əməliyyat müşavirəsi keçirilib.

Daxili İşlər Nazirliyinin metbuat xidmətindən AZERTAC-a verilən məlumatata görə, müşavirəni açan nazir qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkədə həyata keçirilən quruculuq işləri, uğurla davam etdirilən hüquq mühafizə siyaseti, nazirlik tərəfindən bununla əlaqədar icraya yönəldilən emr və göstərişlər hesabat

dövründə paytaxt polisinin fəaliyyətinə də müsbət təsirini göstərib. Ötən il Bakı şəhəri və onun ayrı-ayrı rayonları üzrə əməliyyat şəraitinin kompleks təhlil edildiyi, cinayetkarlığın dinamikasında əsas təməyüllər, negativ proseslər və dəyişikliklər öyrənilməklə qarşılıqlı əlaqələrin təkmilləşdirildiyi, əməliyyat-xidməti fəaliyyətin səməresinin artırılmasına dair təkliflərin hazırlanaraq icra edildiyi diqqətə çatdırılıb. Daxili işlər

naziri çoxsaylı beynəlxalq və respublika əhəmiyyətli kütləvi tədbirlər zamanı asayışin mühfizəsinin daha da gücləndirilərək mümkün texribat hallarının qarşısının vaxtında alınması üçün bütün zəruri tədbirlərin görüldüyünü vurğulayıb.

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəisi, polis general-majoru Mirqafar Seyidov hesabat dövründə cinayetkarlıqla mübarizə, ictimai qaydanın qorunması, ictimai təhlükəsizliyin təmin, xidməti fəaliyyətin digər istiqamətlərində həyata keçirilmiş tədbirlər, əldə olunmuş nəticələr və qarşıda duran vəzifələr barədə məruzə edib.

Bildirilib ki, əvvəlki illə müqayisədə ağır və xüsusilə ağır cinayətlər 6, qəsdən adamöldürmə cinayətləri 4,8, soyğunçuluqlar 10, quldurluqlar 16, dələduzluqlar 3,4, avtonəqliyyatın qaçırlılması 6,3, xulqanlıq cinayəti isə 12,2 faiz azalıb. Cinayətlərin 80, onun ağır növünün 78,7, qeyri-əşkar şəraitdə baş verenlərin 69,7, şəxsiyyət əleyhine olan cinayətlərin 94,4, o cümlədən qəsdən adamöldürmələrin 92,9, adamöldürməyə cəhdlerin 96,9, qəsdən sağlamlıqla ağır zərər vurmaların 90,2, adam oğurluqlarının 80 faizinin açılması təmin olunub. Cinayətlərin profilaktikasında və açılmasında müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqinin böyük əhəmiyyəti olduğunu deyən M.Seyidov bildirib ki, baş idarənin və ərazi polis organlarının "Təhlükəsiz şəhər" xidmətinin operatorları tərəfindən 5301 hadisə aşkarlanıb, kameraların arxiv görüntülərində istifadə edilməklə 316 bağlı cinayət açılıb. Təqsirləndirilen şəxs qismində axtarışda olanların 73,7, ağır və xüsusilə ağır cinayətlərə görə axarılanların isə 55,1 faizi tutulub.

Qeyd edilib ki, narkotiklərle bağlı aşkar edilmiş 802 fakt üzrə qanunsuz dövriyyədən 272 kilogramdan çox narkotik vasitə çıxarılib.

2016-ci illə müqayisədə paytaxtda yol-nəqliyyat hadisələrinin sayı 5,6 faiz, xəsərət alanların sayı isə 20 faiz azalıb, həbələ avtoxulqanlıq edən 92 sürücү barəsində qanunvericiliyə uyğun müvafiq tədbirlərin görülməsi təmin edilib. Mərəzədə vətəndaşların erizə və şikayətlərinə baxılması, onların qəbulu işinin il ərzində ciddi nezaretdə saxlanıldığı, 74 min 283 erizə və müraciətin daxil olduğu, 1915 vətəndaşın qəbul edildiyi bildirilib. Baş idarənin rəisi, eyni zamanda, xidməti fəaliyyətə yol verilmiş nöqsanlara da toxunaraq onları aradan qaldırılması üçün görülən işlər və qarşıda duran vəzifələr haqqında geniş məlumat verib.

Mərəzə ətrafında çıxış edən adiyyəti xidmət və rayon polis idarələrinin rəisləri əldə olunmuş müsbət nəticələrdən, həmçinin nöqsan və çatışmazlıqlardan, onların aradan qaldırılması üçün həyata keçiriləcək tədbirlərdən danışıblar.

Müşavirəyə yekun vuran nazir Ramil Usubov 2017-ci ilde paytaxtin polis organlarının cinayətkarlıqla mübarizə və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsi sahəsindəki fəaliyyətinin ümumlu müsbət qiymətləndirilib, konkret tapşırıq və tövsiyelerini verib. Ramil Usubov baş idarənin və onun struktur qurumlarının rəislərindən əməliyyat-profilaktik işin səmərəliyinin artırılmasını, cinayətlərin qarşısının alınmasında, bağlı qalmış cinayətlərin açılmasında ərazi polis organlarına əməli kömək göstərilməsini, paytaxt üzrə qeyde alınmış cinayətlərin ek-səriyyətinin mülkiyyət əleyhine olması baxımından gələcəkdə bu sahədə daha effektli tədbirlərin görülməsini, narkotik vasitələrin, xüsusən onların güclü təsire malik növlərinin qeyri-legal dövriyyədən daha çox çıxarılması üçün əməliyyat tədbirlərinin gücləndirilməsini tələb edib. Həmçinin tələb olunub ki, hər bir əməkdaş şərfli polis adını, dövlətin və vətəndaşların mənafələrini, vəzifə borcunu daim uca tutmalı, etik davranış qaydalarına ciddi riyət etmeli, öz fəaliyyətlərində başlıca məqsəd kimi vətəndaş məmənunluğunu təmin etmeli dir.

General-polkovnik R.Usubov əmin olduğunu bildirib ki, paytaxtin polis organlarının şəxsi heyəti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən qarşıya qoyulan bütün tapşırıqları, cinayətkarlıqla mübarizədə, ictimai qaydanın qorunması və ictimai təhlükəsizliyin təminini sahəsində üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirəcək, ölkəmizin ictimai-siyasi, mədəni və idman həyatında mühüm hadisələrlə, beynəlxalq əhəmiyyətli yarışlarla, kütłəvi tədbirlərlə, əlamətdar bayramlarla zəngin olacaq bu il də Bakı şəhərində təhlükəsizliyin, əmin-amanlığının yüksək səviyyədə qorunmasına öz töhfəsini verəcək.

Azərbaycan Hökuməti ilə Dünya Bankı arasında həyata keçirilən layihələr barədə müzakirələr aparılıb

Azerbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin işləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Beynəlxalq Humanitar Yardım üzrə Respublika Komissiyasının sədri Əli Həsənov yanvarın 18-də Dünya Bankının Azərbaycan üzrə ölkə direktoru Navid Hasan Naqvinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

AZERTAC xəbər verir ki, görüşdə "Məcburi köçkünlərin yaşayış şəraiti və gelir imkanlarının dəstəklənməsi üçün əlavə maliyyələşdirmə" layihəsi ilə bağlı müzakirələr aparılıb. Baş nazirin müavini Əli Həsənov Azərbaycan Hökuməti ilə Dünya Bankı arasındaki əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirdiyini qeyd edib. O, Azərbaycan Hökumətinin Dünya Bankı ilə əməkdaşlıq etdiyi müddədə kifayət qədər zəngin təcrübə toplandığını, indiyədək həyata keçirilən layihələr zamanı heç bir anlaşılmazlığın olmadığını, missiya üzvlərinin ölkəmizdə öz işlərinin öhdəsində layiqince geldiğini diqqətə çatdırıb. Dünya Bankının bu missiyasının da fəaliyyəti ilə bağlı məlumatlı olduğunu qeyd edən Əli Həsənov deyib: "Missiya ölkənin müxtəlif bölgələrində olub, layihə yerlərində görülən işlərlə tanış olub. Hesab edirəm ki, kifayət qədər lazımi işlər görülüb".

Dünya Bankının Azərbaycan üzrə ölkə direktoru Navid Hasan Naqvi layihə yerlərində olundularını, görülən işləri yüksək qiymətləndirdiklərini vurğulayıb. Baş nazirin müavini Əli Həsənov bildirib ki, indiyədək Dünya Bankının xətti ilə mecburi köçkünlərlə bağlı imzalanmış kredit sazişlərinə uyğun olaraq müxtəlif növ infrastruktur layihələri, mikrokreditlərin verilməsi, gelir imkanlarının dəstəklənməsi və digər komponentlər üzrə nəzərdə tutulmuş tədbirlər uğurla və şəffaf şəkildə həyata keçirilib. Komita sədri "Məcburi köçkünlərin yaşayış şəraiti və gelir imkanlarının dəstəklənməsi üçün əlavə maliyyələşdirmə" layihəsinin də uğurla icra olunacağına əminləyi ifadə edib. Bildirilib ki, Prezident İlham Əliyevin həyata keçirilən layihənin qarşılıqlı əməkdaşlıq şəraitində uğurla davam etdirilib. İster mecburi köçkünlərin məskunlaşma obyektlərində, isterse də onlar üçün yeni salınmış qəsəbələrdə həyata keçirilən layihələr ölkəmiz üçün mühüm önem kəsb edir.

Dünya Bankı tərəfindən həyata keçirilən bir çox layihələrdən danışan Navid Hasan Naqvi ölkəmizdə həyata keçirilən layihələrə dəstək verdiyinə görə Azərbaycan hökumətinə minnətdarlığını bildirib.

Sosial inkişaf üzrə baş mütəxəssis və tapşırıq qrupunun rəhbəri Robert Vrobel və sosial inkişaf üzrə baş mütəxəssis Rebekka Lakrua üç gün ərzində layihə yerlərində olduqlarını, layihənin bütün komponentləri ilə tanış olduğunu, görülən işlərin keyfiyyətinin daha da yaxşılaşmasına, əldə olunan irəliləyişlərin təqdirəlayiq olduğunu vurğulayıblar. "Gəlirgətirme komponenti üzrə də yaxşı nəticələr var. Göz öndəndir ki, artıq mecburi köçkünlər bu layihədə bəhrələnlər və gelirlərini artırırlar", - deyə Rebekka Lakrua vurğulayıb.

Azərbaycanda özəl əməkdaşlıq tələradio yayımçılarına bir dəfəlik maliyyə yardımını göstərilib

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasında özəl əməkdaşlıq tələradio yayımçılarına bir dəfəlik maliyyə yardımını göstərilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. AZERTAC xəbər verir ki, Sərəncama əsasən Azərbaycanda fəaliyyət göstərən özəl əməkdaşlıq tələradio yayımçılarının "Azerspace-1" peyki və digər vasitələrlə yayım həyata keçirməsinə əlavə dəstək verilməsi məqsədilə 2018-ci il dövlət bütçəsində nəzərdə tutulmuş Prezidentin ehtiyat fondundan Milli Televiziya və Radio Şurasına üç milyon manat ayrıilib.

Sərəncamda bildirilir ki, qloballaşma proseslərinin intensivləşdiyi müasir dövrde Azərbaycanda fəaliyyət göstərən kütłəvi informasiya vasitələri əhalinin məlumatlandırılmasına və mərcləndirilməsi, dövlət siyasetinin mahiyyətinin cəmiyyətə çatdırılması, ictimai maraq kəsb edən aktual məsələlərin müzakirəsinin təşkili, ölkəmizin milli maraqlarının müdafiəsi ne mühüm töhfə verir.

Azərbaycan dövləti kütłəvi informasiya vasitələrinin inkişafı məsələlərini daim diqqət mərkəzində saxlayır, bu sahədə meydana çıxan problemlərin həlli istiqamətində ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirir. Milli informasiya resurslarının, kommunikasiya vasitələrinin inkişafına yönəlmüş davamlı dövlət siyaseti, xüsusi "Azerspace-1" peykinin orbitə çıxarılması, bütün ölkə ərazisində rəqəmsal yayımı keçid və görülmüş digər işlər tələradio sahəsində de müasir texnologiyaların tətbiqini sürətləndirib, yayımçıların texniki imkanlarının və operativliyinin artırmasına, təsir imkanlarının yüksəlməsinə səbəb olub.

Naxçıvanda əhalinin sağlamlığı etibarlı təmin olunub

Yanvarın 18-i Naxçıvan Muxtar Respublikası Şəhiyyə Nazirliyinin yaranması gündür. 1924-cü il yanvarın 18-də Naxçıvan MSSR Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin qərarı ilə Xalq Şəhiyyə Komissarlığı yaradılıb və bununla da muxtar respublikada şəhiyyə sisteminin dövlət tərəfindən tənzimlənməsinin əsası qoyulub.

Son iller ölkəmizdə həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyaset nəticəsində müşahidə olunan uğurlu inkişaf muxtar respublikada digər sahələr kimi, şəhiyyənin davamlı inkişaf

fini da təmin edib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin "Dövlətimizin ən qiymətli incisi onun vətəndaşlarıdır" prinsipi əsas götürülərək muxtar respublikada əhalinin sağlamlığının qorunması diqqət mərkəzində saxlanılır. Aparılan genişmiy়aslı quruculuq işləri nəticəsində son illər Naxçıvan Muxtar Respublikası Xəstəxanası, Diaqnostika-Müalicə Mərkəzi, Doğum Mərkəzi, Duzdağ Fizioterapiya, Kardioloji, Onkoloji, Yoluxucu Xəstəliklər, Gigiyena və Epidemiologiya mərkəzləri, Psixi və Ağ ciyər Xəstəlikləri dispanserləri, Mərkəzi Uşaq Xəstəxanası, Şərur, Babek, Ordubad, Culfa, Kəngərlı, Şahbuz və Sədərək Rayon Mərkəzi xəstəxanaları, Akademik Zərifə Əliyeva adına Naxçıvan Şəhər Poliklinikası, Naxçıvan Uşaq Bərpa Mərkəzi, Naxçıvan Şəhər Körpələr Evi və Ailələrə Dəstək Mərkəzi, Naxçıvan Şəhər Təcili Tibb Mərkəzi, kəndlərdə hekim ambulatoriyaları və feldşer-mama məntəqələri tikişlərək və ya yenidən qurularaq istifadəyə verilib. Ümumilikdə, son illər 266 şəhiyyə obyektinin tikişlərək və ya yenidən qurularaq istifadəyə verilmişsi muxtar respublikada şəhiyyə sahəsində görülen işlərin əsas göstəricisidir.

Ölkəmizdə ilk dəfə olaraq pullu tibbi xidmetin məhz muxtar respublikada ləğv edilməsi, əhalinin sağlamlığının qorunması istiqamətində həyata keçirilən mühüm islahatlar öz faydasını verməkdədir. Əhalinin hər bir təbəqəsi keyfiyyətli tibbi xidmətlə əhatə olunub. Şəhiyyə sistemində tibb ocaqlarının müasir avadanlıqlar, müayinə və müalicə aparatları ilə təchiz edilməsi, lazımi şəraitin yaradılması hər bir vətəndaşa öz sağlamlığını qorumağa imkan yaratır.

Bütün ölkə vətəndaşlarının kütləvi tibbi müayinədən keçirilməsi ba-

rəde Prezidentin müvafiq tapşırığı hər il muxtar respublikada da uğurla icra olunur, tibbi müayinə zamanı aşkar olunan ilkin, eləcə də qeydiyyatda olan xroniki xəstələr əlavə müayinələrə cəlb edilirlər.

Bu gün şəhiyyə müəssisələrimizdə dönyanın aparıcı şirkətlərinin istehsalı olan müasir avadanlıqlarla müayine və müalicə işləri aparılır. Nəticədə yerli hekim kadrları tərəfindən müstəqil şəkilde TUR, açıq ürək, ürək damarlarına stend qoyulması, laparoskopik, LOR, göz və digər mürəkkəb cerrahiyyə əməliyyatları aparılmasına nail olunub. Bu da əhalinin müayinə və müalicə üçün başqa ölkələrə üz tutmasının qarşısını alıb. Türkiye Respublikasından və Bakı şəhərində yüksəkxitəslə mütəxəssislərin devət olunaraq müxtəlif cerrahi əməliyyatların aparılması, humanitar tibbi aksiyaların keçirilməsi ənənə halını alıb. Azterminatlı ailələrdən olan xəstələrin muxtar respublikadan kənara getmədən mürəkkəb cerrahi əməliyyatların təşkili onlara həm maddi, həm də mənəvi dəstək olub. Hazırda azterminatlı ailələrdən olan xəstələrə yönəldilmiş xüsusi sağlamlıq layihələri çərçivəsində açıq ürək əməliyyatları, koronarangiografiya manipulyasiyası, ürək damarlarına stend qoyulması, müxtəlif göz və digər əməliyyatların aparılması uğurla davam etdirilir.

Muxtar respublikada əhali sağlamlığının ve rifahının yüksəliyi, tibbi xidmətlərin keyfiyyətinin və əhatəliliyinin artırılması bir yaşa qədər ölən uşaqların sayının azalmasına səbəb olub. Şəhiyyənin inkişafı, əhalinin keyfiyyətli ərzaq məhsulları ilə təminatı və digər bu kimi mühüm tədbirlər əsas demografik göstərici olan doğulanda gözlənilən ömrə uzunluğunun artımına da ciddi təkan verib.

Hazırda şəhiyyə sistemində tib-

bi xidmətin əhatə dairəsini genişləndirmək, əhaliyə yerindəcə keyfiyyətli tibbi xidmət göstərmək prioritet istiqamətlərində biridir. Bu məqsədə çoxprofilli hekim briqadaları kəndlerdə olur, əhaliyə lazımı tibbi xidmət göstərirler. Bu da xəstəliklərin qarşısının alınması, onların erkən aşkar edilmesi və vaxtında tam müalicə olunması baxımdan son dərəcə əhəmiyyətlidir. Bir məsələni də qeyd edək ki, bu gün Naxçıvan Dövlət Universitetinin tibb fakültəsində və Naxçıvan Tibb Kolecində ixtisaslı hekim və orta tibb işçilərinin hazırlanması muxtar respublikanın şəhiyyə ocaqlarının kadr təminatının ödənilməsinə imkan verir. Tibb mütəxəssislerinin bilik və bacarıqlarının daim yüksəldilməsi üçün müvafiq mexanizmlər yaradılır, o cümlədən xarici ölkələrdə təlimlər təşkil edilir. Praktik tibb və ya əczəciliq fealiyyəti ilə məşğul olan şəxslerin sertifikasiyasının aparılması, şəhiyyə işçilərinin müasir elmi biliklərinin artırılması üçün müxtəlifprofilli elmi-praktik seminar və konfransların təşkili diqqət mərkəzində saxlanılır. Bütövlükde həyata keçirilən profilaktik və eks-epidemik tədbirlər nəticəsində muxtar respublikada yoluxucu xəstəliklərə görə epidemioloji vəziyyət tam sabitdir.

Bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhaliyə 228 tibb müəssisəsi tərəfindən tibbi xidmət göstərilir. Tekcə öten il bu müəssisələre 34 hekim və 94 orta tibb işçisi təyinat alıb. Tibb müəssisələrində 713 hekim, 2 min 97 orta tibb işçisi çalışır. Naxçıvanın şəhiyyə müəssisələrində çalışan aşxalatlı peşə sahiblərinin eməyi dövlətimiz tərəfindən həmişə layiqince qiymətləndirilir.

Muxtar respublikanın şəhiyyə sistemində elektron xidmətlərin göstərməsinə başlanıb, qısa müddədə nümunəvi tibbi informasiya sistemi qurulub. Cavan ailələrdən şəhiyyə maarifi işini, hamile qadınların patronaj xidməti, yeni doğulmuşların vaxtında qeydiyyata alınması, peyvənd işinin təşkili, uşaqların elektron sağlamlıq kartları ilə təminatı və ondan istifadə qaydasının öyrədilməsi məqsədilə "Ailə sağlamlıq məktəbleri" yaradılıb, məşğələlərin davamlı aparılmasına nail olunub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Şəhiyyə Nazirliyinin kollektivi bundan sonra da əhalinin sağlamlığı keşiyində dayanacaq, şəhiyyənin inkişafına öz layiqli töhfələrini verəcək.

AZƏRTAC -in Naxçıvan Muxtar Respublikasındaki bürosu

YAP Səbail rayon təşkilatının üzvləri 20 Yanvar faciəsi qurbanlarının xatirəsini anıblar

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Səbail rayon təşkilatında 20 Yanvar faciəsi qurbanlarının xatirəsinin anım mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəber verir ki, mərasimdə çıxış edən YAP Səbail rayon təşkilatının sədri, Milli Meclisin deputati Şəmsəddin Hacıyev 20 Yanvar faciəsinin səbəb və nəticələri baredə danişib. O qeyd edib ki, bu faciə Azərbaycan xalqına qarşı törendilmiş böyük cinayət idi. Təpədən-dırnağadək silahlanmış sovet ordusunun əliyalıն, sadə və təndaşlara qarşı qanlı qırğın töötəməsi çökəklikdən imperiya rəhbərliyinin əsl simasını açıb göstərdi. Bakıya bir neçə istiqamətdən edilən amansız hücumun təşkilində ermənilər xüsusi feallıq göstərildilər. Bu qanlı qırğın nəticəsində 147 nəfər şəhid oldu, 700-dən çox insan yaralandı, 800-dən çox güñəsən şəxs qanunsuz olaraq həbs edildi.

Qeyd edilib ki, Azərbaycanın müstəqillik tarixinə qanla yazılmış 20 Yanvar faciəsinin əsas səbəbi o vaxtkı hakimiyyətin satqınılığı, rəsmi Moskvanın elində oyuncaya çevrilmesi, habelə milli azadlıq hərəkatının önündə gedən şəxslərin xalqa doğru yol göstərə bilməməsi oldu. O zaman Bakı ile yanaşı, respublikamızın bir sıra bölgelərində də qırğınlar töredildi.

Vurğulanıb ki, bu qanlı hadisəyə ilk və ən kəskin münasibəti mehz xalqımızın ümummillik lideri, həmin dövrə Moskvada yaşayan Heydər Əliyev bildirdi. Dahi şəxsiyyət özünün və ailə üzvlərinin həyatının təhlükə altında olmasına baxmayaraq, kəskin bəyanatla çıxış edərək Sovet İttifaqı rəhbərliyini Bakıda qanlı qırğın töötəməkde ittiham etdi. Faciəyə ilk siyasi qiymət də mehz ümummillik lider Heydər Əliyev tərəfindən verilib. Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra - 1994-cü ilin martında 20 Yanvar faciəsinə ilk dəfə olaraq siyasi-hüquqi qiymət verildi.

Bildirilib ki, qəhrəman Vətən övladlarının xalqımızın azadlığı uğrunda şəhid olması müstəqillik üçün mübarizə aparan Azərbaycan xalqının iradəsinin sarsılmazlığını sübut etdi. 20 Yanvar Azərbaycan xalqının müstəqil amalını, bu yolda canından belə keçməyə hazır olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Şəhidlərimiz Vətənin azadlığı uğrunda canlarını fəda etməklə Azərbaycan xalqının istiqlaliyyət mübarizəsinin daha da alovlanmasında mühüm rol oynadılar.

YAP Səbail rayon təşkilatının sədri bu gün dünyada sürətli inkişaf edən Azərbaycanda digər sahələrə olduğu kimi, 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi, onların ailə üzvlərinə və faciə neticəsində əli olan şəxslərə göstərilən yüksək dövlət qayğısına danışır.

Mərasimdə 20 Yanvar hadisələrinə dair film nümayiş olunub, 6 nömrəli məktəb-liseyin şagirdləri qanlı hadisəyə həsr olmuş şəirler səsləndiriblər.

Azərbaycan xalqının istiqqlalına yol açan şanlı tarix - 20 Yanvar

Beynəlxalq terrorizm ümumbehşəri sülhü təhdid edən əsas problemlərdən biridir. Beynəlxalq məqyasda terrorizmin 1960-cı illərdə başladığı bilinməkdədir. Ancaq terrorizmin, yaxud terror aktlarının tarixinin eramızdan əvvəl 44-cü ildə Sezərin öldürüldüyü vaxta qədər gedib çıxdığını demək mümkündür. Müxtəlif formalarda izah edilən terrorizm qorxu və panika yaratmaq məqsədile bir və ya birdən çox insan tərəfindən həyata keçirilən zor və şiddət aksiyasıdır.

Azərbaycan xalqı da zaman-zaman qanlı terror hadisələrinə məruz qalıb. Belə hadisələrdən biri olan 20 Yanvar faciəsi Azərbaycan xalqına qarşı töredilmiş terror aktı və soyqırımıdır. 20 Yanvar faciəsi XX əsrde insanlığa qarşı töredilmiş ən dehşətli cinayətlərdən biridir. Bu hadisə Azərbaycan xalqının tarixinə Qanlı Yanvar faciəsi kimi daxil olub. Keçmiş sovet dövlətinin hərb maşınının həmin gün Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirdiyi vəhşi terror aktı insanlığa qarşı töredilmiş ən ağır cinayətlərdən biri kimi böyük tarixində qara səhifə olaraq qalacaq. Milli azadlığı, ölkəsinin ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizəyə qalxmış dinc əhaliyə dövrlərinin, kütüvli terror nəticəsində yüzlərlə günahsız insanın qətlə yetirilməsi və yaralanması totalitar sovet rejiminin süqutu ərefəsində onun cinayətkar mahiyyətini bütün dünyaya bir dəfə nümayiş etdirdi.

AZƏRTAC Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət idarəciliyik Akademiyasının dosenti, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Murtəza Həsənovun 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı qeydlərini təqdim edir.

Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları irəli sürən Ermenistanın təcavüzkarlıq siyaseti və keçmiş SSRİ rəhbərliyinin onlara himayədarlıq etməsinə qəti etirazını bildirən geniş xalq kütlələrinə qarşı sovet ordusunun xüsusi təlim

keçmiş hissələrindən istifadə olunması 1990-cı ilin 20 yanvarında qanlı faciəyə getirib çıxardı. Sovet ordusunun böyük kontingentinin, xüsusi təyinatlı bölmələrin və daxili qoşunların Bakıya yekridilmesi xüsusi qəddarlıq və görünməmiş vəhşiliklə müşayiət edildi. Kommunist diktaturaları Çexoslovakiyaya, Macaristana, Öfqanistana qarşı həyata keçirdiyi hərbi müdaxiləni hətta o zamankı Sovet İttifaqının müttefiq respublikalarından biri olan Azərbaycan-

da da təkrarlamaqdən çəkinmədi. Həmin vaxt Azərbaycan qonşu Ermenistanın da təcavüzüne məruz qalmışdı. Belə bir şəraitdə sovet rəhbərliyi nəinki münaqişənin qarşısını almaq üçün qəti tədbirlər görümdə, eksinə, Azərbaycana yekridilən ordu hissələrinin tərkibinə Stavropol, Krasnodar və Rostovdan səfərbəriyə alınan erməni esger və zabitləri, sovet hərbi hissələrində xidmət edən ermənilər, hətta erməni kursantlar da daxil edilmişdi.

Bakıya yeridilmiş qoşun kontingentinə, - bəzi məlumatlara görə, onun sayı 60 min nəfərə çatırdı, - "döyüş tapşırığını" yerinə yemirmək üçün möhkəm psixoloji həzirlıq keçmişdilər ("Şit" təşkilatının müsteqil hərbi ekspertlərinin hesabatından): sizi Bakıya rusları müdafiə etmək üçün gətiriblər, yerli əhali onları vəhşicəsinə məhv edir; ekstremistlər Salyan kazarmalarının (Bakıda əsas hərbi qarnizonun yerləşdiyi ərazi) etrafındaki evlərin damlarında

Azərbaycan xalqının istiqlalına yol açan şanlı tarix - 20 Yanvar

snayperlər yerləşdiriblər, təkcə bu erazidə 110 atəş nöqtəsi var; binalar, mənzillər Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin yaraqlıları ilə doludur, onlar sizi güclü avtomat-pulemyot atəşinə tutacaqlar.

Mikhail Qorbaçov başda olmaqla sovet imperiyasının rəhbərliyi Bakıda "rus və erməni kartı"ndan məhərətlə istifadə etdi. Guya Bakıya qoşun onları, hərbi qulluqçuların ailələrini qorumaq, "millətçi ekstremistlər" terəfindən hakimiyətin zorakılıqla elə keçirilməsinin qarşısını almaq üçün yeridilmişdi. Əslində isə bu, açıq riyakarlıq, ağıyalan idi. Çünkü sovet rəhbərliyinin "dəllilləri" hətta həqiqətə yaxın olsayıd bełe, Bakıya təpədən-dırnağadək silahlandırılmış qoşun göndərməyə ehtiyac yox idi. Ona görə ki, həmin vaxt burada daxili qoşunların 11,5 min əsgəri, Müdafiə Nazirliyinə tabe olan Bakı qarnizonunun çoxsaylı hərbi hissələri, hava hücumundan müdafiə qüvvələri var idi. Dördüncü ordu-nun komandanlığı da Bakıda yerləşirdi.

Bütün bunlara baxmayaraq, 1990-cı il yanvarın 19-da Mixail Qorbaçov SSRİ Konstitusiyasının 119-cu, Azərbaycan SSR Konstitusiyasının 71-ci maddələrini kobud şəkildə pozaraq, yanvarın 20-dən Bakıda fəvqələdə vəziyyət elan edilməsi haqqında fərman imzaladı. Lakin SSRİ DTK-nin "Alfa" qrupu yanvarın 19-da saat 19.27-də Azərbaycan televiziyanın enerji blokunu partlatdı, respublikada televiziya verilişləri dayandırıldı. Gecə isə qoşun fəvqələdə vəziyyət elan edilməsindən xəbərsiz olan şəhərə daxil oldu və əhaliyə divan tutmağa başladı. Qorbaçovun fərmani qüvvəyə mi-

nənədək - yanvarın 20-də saat 00-dək artıq 9 nəfər öldürülmüşdü. Bakıda fəvqələdə vəziyyətin elan olunması haqqında məlumat isə əhaliyə yalnız yanvarın 20-de sə-hər saat 7-də respublika radiosu ilə çatdırıldı. Həmin vaxt öldürülənlərin sayı 100 nəfərə çatmışdı. Halbuki Qorbaçovun Azərbaycana ezam etdiyi yüksək vəzifeli emissarlar həyasiycasına bəyan edirdilər ki, Bakıda fəvqələdə vəziyyət elan olunmayıcaq. Əli yüz-lərlə insanın qanına batmış, sonralar Nobel sülh mükafatı (?) almış Mixail Qorbaçov başda olmaqla sovet imperiyası rəhbərliyinin rəzil siması bu idi...

Tanklar və BTR-lər Bakı küçələrində qarşılara çıxan hər şeyi ezip, hərbçilər hər yani amansız atəşə tuturdular. İnsanlar nəinki küçələrdə, hətta avtobusda gedər-kən, öz mənzillərində oturduqları yerde gülələrə tuş gelirdilər. Yaralıları aparmağa gələn təcili yardım maşınlarını və tibb işçilərini də atəşə tuturdular. Bir neçə gün ərzində 147 nəfər öldürüldü, 700-

dək insan yaralandı, 800-dən çox adam qanunsuz hebs edildi.

"Şit" təşkilati ekspertlərinin hesabatında deyilir: "insanları xüsusi qəddarlıqla və yaxın məsafədən gülələmisişlər. Məsələn, Y.Meyeroviçə 21, D.Xanməmmədova 10-dan çox, R.Rüstəmovə 23 güllə vurulmuşdur. Xəstəxanalar, təcili yardım maşınları atəşə tutmuş, həkimlər öldürülmüşdür. İnsanlar süngü-bıçaqla qətəl yetirilmişdir. Onların arasında hər iki gözü tutulmuş B.Yefimtsev də var. "Kalaşnikov" avtomatının ağırlıq mərkəzi dəyişen 5,45 çaplı gülələrindən istifadə edilmişdir. Həlak olanlar arasında yetkinlik yaşına çatmayanlar, qadınlar, qocalar, şikəstlər də var idi. Qorbaçovun və ətrafindakılarının "millətçi ekstremistlər" adlandırdıqları bunlar idimi?"

Yanvarın 20-də artıq bütün dünya Bakıda törədilmiş dəhşətli qırğınından xəber tutdu. Amma görür, o vaxt sovet imperiyasının ideoloji ruporu olan "Pravda" qəzeti 22 yanvar tarixli nömrəsində

nə yazırı: "Fövqəladə vəziyyət elan edilməsi üçün görülmüş tədbirlər nəticəsində guya qadınlar və uşaqların tələf olması barədə bəyanatlar aşkar fitnekar xarakter daşıyır. Bir daha təkrar etmək lazımdır ki, bu, qərəzli yalandır. Ondan məqsəd əhalini sovet ordusuna və hüquq mühafizə orqanlarına qarşı qaldırmaqdır..."

20 Yanvar və Azərbaycan tarixinde ondan əvvəlki faciəli hadisələr XX əsr boyu xalqımıza qarşı yeridilən düşünülmüş siyasetin növbəti təzahürü idi. Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı, sovet həkimiyəti illərində Azərbaycan ərazilərinin tədricən ilhaq olunması, nəticədə ölkənin ərazisinin 125 min kvadratkilometrdən 87 min kvadratkilometrədək azalması, sovet rəhbərliyinin havadarlığı ilə başlayan Dağlıq Qarabağ hadisələri, azərbaycanlıların Ermənistən ərazisindəki əzəli torpaqlarından qovulması bu siyasetin mərhələləridir.

1990-ci ilin yanvar qırğını nə qədər faciəli olsa da, Azərbaycan xalqının iradəsini, milli azadlıq uğrunda mübarizə əzməni qıra bilmedi. Həmin müdhiş gecədə həlak olan Vətən oğulları Azərbaycana tarixinə parlaq səhifə yazdırı, xalqın milli azadlığı, müstəqilliyi üçün yol açıdlar...

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev bütün çətinliklərə baxmayaq, siyasi iradə nümayiş etdirərək Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gedib və SSRİ rəhbərliyinin törendiyi bu cinayəti qətiyyətə ittilham edərək bəyanatla çıxış edib.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 1993-cü ilde hakimiyətə qayıdışından sonra 1990-cı il 20

Yanvar faciəsinə dövlət səviyyəsində tam siyasi-hüquqi qiymət verildi və cinayetkarların müəyyən edilməsi istiqamətində məqsədyönlü işlər aparıldı. Faciənin günahkarlarının adları açıq şəkildə bəyan edildi. 20 Yanvar faciəsinin 4-cü ildönümünün keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1994-cü il 5 yanvar tarixli Fərmanında deyilir: "Xalqımızın tarixinə Qanlı Yanvar faciəsi kimi daxil olmuş 1990-cı il yanvarın 20-də Azərbaycan öz azadlığı və müstəqilliyi uğrunda ilk şəhidlərini vermişdir".

Bakının ən yüksək nöqtələrindən birində her bir azərbaycanlı üçün müqəddəs and yerinə çevrilmiş bir yer var. Bu, 20 Yanvar qurbanlarının və Ermənistən hərbi təcavüzünə qarşı döyüşlərde həlak olanların dəfn edildiyi Şəhidlər xiyabanıdır. Hər il yanvarın 20-də minlərlə insan Vətənin azadlığı və suverenliyi uğrunda canlarından keçmiş oğul və qızlarımızın əziz xatirəsini ehtiramla yad etmək üçün Şəhidlər xiyabanını ziyaret edir. Nəsillər dəyişəcək, lakin Vətən oğullarının xatirəsi üreklerdə əbədi yaşayacaq. Qanlı Yanvar faciəsinin günahkarları, təşkilatçıları və icraçıları iayaklı cəzalarına çatmalıdır. Cinayət cəzasız qala bilməz. Qanlı Yanvar faciəsi XX əsrə baş vermiş soyqırımı və etnik təmizləmə hadisələri arasında ən dəhşətlişlərinə aiddir. Bu hadisələrde hər hansı şəkildə iştirak etmiş şəxslər hezəlik öz vicdanları qarşısında cavabdehdir, ancaq vaxt gələcək və onlar tarixinin məhkəməsi qarşısında cavab verməli olacaqlar. Tarix heç neyi unutmur.

19 yanvar 2018-ci il

BSU-da “Qanlı və şanlı tarix” mövzusunda dəyirmi masa keçirilib

Dünən Bakı Slavyan Universitetində 20 Yanvar faciesinə həsr edilmiş “Qanlı və şanlı tarix” mövzusunda dəyirmi masa keçirilib. Əvvəlcə Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan BSU-nun elmi işlər üzrə prorektoru, professor Rafig Novruzov 1990-ci ilin yanварında Sovet imperiyasının Azərbaycanda müstəqillik və azadlıq uğrunda mübarizəyə qalxmış dinc əhaliyə, soydaşlarımıza qarşı törediyi cinayətlərdən danışaraq, 20 Yanvar faciesinin xalqımızın yaddaşına silinməz izlər qoyduğunu qeyd edib. Bakı Slavyan Universitetində 20 Yanvarla bağlı silsile tədbirlərin nəzərdə tutulduğunu deyən R. Novruzov gəncləri tariximiz bu qanlı qəhrəmanlıq səhifəsini unutmamağa səsləyib.

Çıxış edən təribye işləri üzrə prorektör, dosent Xanım Sultanova 1990-ci ilin yanvar ayının 19-dan 20-ne keçən gecə Azərbaycan xalqının göstərdiyi yenilməzlik, qəhrəmanlıq, Vətənə, torpağa sədaqət, müstəqillik və azadlıq uğrunda mübarizə əzminin bütün dünyaya bəyan olunduğunu deyib. Azərbaycan xalqının şəhid adına daim ehtiramla yanaşdığını

vurğulayan X. Sultanova Prezident İlham Əliyev tərəfindən şəhid ailələrinə və əllilərə göstərilən diqqət və qayğıdan söz açıb, xalqımıza qarşı töredilən bu cinyəti düzgün tarixi faktlərlə gələcək nesle ötürməyin vacibliyini vurğulayıb.

Sonra universitetin Azərbaycan tarixi və ictimai elmlər kafedrasının dosenti Ərzuman Əmirov, Beynəlxalq münasibətlər kafedrasının dosenti Şəhla Nuruza, BSU üzrə YAP sədri Sevinc Axundova mövzu ilə bağlı çıxışlar ediblər. Çıxışçılar həmin dövrün canlı şahidləri kimi mühüm faktlərlə keçmiş SSRİ-nin sonuncu rəhbərliyinin Azərbaycan xalqına qarşı yürütüldüyü ayrı-seçkilik və düşməncilik siyasetindən bəhs ediblər. Faciənin töredilməsində əsas məqsədin işgalçi

Ermənistanın Azərbaycana qarşı əsaslı ərazi iddialarının gerçəkləşməsinə münbit hərbi şərait yaratmaq olduğunu bildirən natiqlər baş vermiş qanlı olaylardan dərhal sonra xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin respublikanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək, keçirdiyi mətbuat konfransının mühüm əhəmiyyətini diqqətə çatdırıblar.

Dəyirmi masada BSU-nun “Sabah” qrupunun IV kurs tələbələri Səidə Qədimova, Şəhla Rəhimli və Fatimə Əlixanlı Azərbaycan, rus və ingilis dillərində çıxış edərək, 20 Yanvar hadisəsi və həmin dövrə ölkədə baş verən olaylarla bağlı hazırladıqları video-materialı təqdim ediblər.

ZÜMRÜD

Peşə müəllimlərinin maaşının artması bu sahədə nəyi dəyişəcək?

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dövlət ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində çalışan, bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılmış müəllimlərin həftəlik dərs yükünün və əmək haqlarının, idarəetmə və təlim fəaliyyəti ilə məşğul olan işçilərin isə əmək haqlarının artırılması haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən dövlət ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində çalışan, bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılmış müəllimlərin həftəlik dərs yükü normalı 1,5 dəfə, aylıq vəzifə maaşları orta hesabla 2 dəfə artırılıb. Sərəncamdan sonra peşə təhsilinin inkişafında və bu sahəyə olan marağın artırılmasında hansı dəyişikliklər olacaq?

“İnsanların həyat və fəaliyyətlərində ilk peşə təhsilinin olduqca böyük rolü var”

Məsələ ilə bağlı SİA-ya açıqlama verən təhsil üzrə ekspert Əjdər Ağayev bildirib ki, qəbul edilən istənilən qərar təsdiğdən dəyil, zərurətdən meydana gəlir.

Dövlət başçısı tərəfindən imzalanan sərəncamın bu sahənin inkişafında mü hüüm əhəmiyyət kəsb edəcəyini deyən ekspert söyləyib ki, insanların həyat və fəaliyyətlərində ilk peşə təhsilinin olduqca böyük rolü var: “Söhbət burada ilk texniki peşə təhsilindən gedir. Çünkü sonrakı yüksək peşə təhsilinin yeri və mövqeyi bəlliidir. İlk peşə təhsilini mü hüüm edən amil fəaliyyət sahələrində bacarıqlı insanların seçilərək kadr kimi or-taya atılması və ilkin, əsas işlərin onlar tərəfində görülməsidir. Bu da çox mü-

hümdür. Ali təhsil məktəbində mühəndisliyi bitirən şəxs təbii ki, gəlib əllinqər işləməyəcək. Onun iddiası rəhbərlik etməkdir. Belə olan halda, əllinqərliyi, operatorluqu, bənnallığı və digər peşələri kim etməlidir? Təbii ki, bunları edənlər

θ. Ağayev qeyd edib ki, valideynlərin peşə təhsilinə marağının az olmasının bir neçə səbəbi var: “Birinci səbəb genetik imkanla bağlıdır. Biz şöhrətpərest, bəhskeş, hər şəyə tez və yuxarıdan nail olmağa çalışırıq. Təbii ki, bura hamı daxil olmasa da, eksəriyyət daxildir. Əger qonşunun uşağı ali məktəbə daxil olubsa, digər qonşu da uşağının ali məktəbdə təhsil almasına çalışır. Amma düşünmür ki, uşağı hansısa peşə sahəsində bacarıqlıdır və burada daha çox nailiyyət qazana bilər. Bu, eqoizmin bir növüdür. Digər ölkələrə nəzər saldıqda görürük ki, hətta məmuru uşağı hər hansı peşəyə maraqlısa, o, orta məktəbdən sonra peşə təhsili alır. Çünkü, onlar anlayır ki, peşə sahibi olmaq insana hansısa çətinliklərdə yol açma sahəsidir. Peşə qazanan insanlar çətinliyə düşəndə özlərini xilas edə bilirlər. Peşə sahəsində çalışmaqla ali təhsil almaq da mümkünür. Bu baxımdan düşünürəm ki, valideynlər təhsilsiz uşaqlarının bacarıq və qabiliyyətinə görə seçməlidir. Təbii ki, hamı peşə məktəbində oxuya bilməz. Amma istedadlı və qabiliyyətli uşaqları kənarda saxlamaq olmaz. Hesab edirəm ki, valideynlərle maarifləndirmə işi gücləndirilməli, onlarla ciddi söhbətlər aparılmalı, qabiliyyəti, peşəsi ilə seçilən şəxslər nümunə getirilərək, onlara peşə təhsilinin nə derəcədə maraqlı olduğunu göstərmək lazımdır. Amma bütün hallarda gənclərimiz səviyyəli vətəndaş kimi böyümeli, həyatı düzgün dərk etməyi, mübariz, dözlümlü olmayı bacarmalıdır-lar. Çünkü bu cür gənclərə gələcək həyatlarını təmin etmek daha asan olur”.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidentinin sərəncamı 2018-ci il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

Nailə Məhərrəmova

Ağilli dəliyə borcludur

İLHAM

Insanda ağıl, dərrakə və düşüncə çox yaxşı şeydir. Yəni insanın yaşaması, işləməsi və özünə hörmət-izzət qazanması, karyera əldə etməsi baxımından, sadaladığımız şeylər başlıca şərtlərdəndir. Düzdür, bu şeylərdən kənar xarakterə və xüsusiyyətə malik olanlar da mövcudur. Onlar da balaca dünyadan çox kiçik sakinləri hesab edilirlər. Bəzən özlərini ağılli hesab edənlər, əks-ağıllı sahiblərinə baxıb həsəd də aparırlar. Özləri üçün təskinlik ola bilən fikirlər də deyirlər.

Misal üçün, “ağıllı olub hamının dərdini çəkməkdən, dəli ol, qoy sənin dərdini çəksinlər”. Və yaxud da, deyirlər ki, “ağıllı fikirleşincə, dəli çayı keçir”. Bu baxımdan, demək olar ki, özlərini tam şəkildə ağılli hesab edənlər, əslində, müyyən məsələlərdə dəli-lərdən geri qalırlar. Digər tərəfdən, heç də ağıl baxımından problemləri olan insanlar heç zaman qüsurlu olduqlarını etiraf etmirlər. Fransız yazıçısı Onore de Balzak çox yaxşı deyib: “Bu dünyada hər kəs ağıllıdır, çünkü hələ bu güne qədər kimse öne çıxb, mən dəliyəm deməyib”. Etiraf olmasa da, müşahidələr, nəinki sade insanlarda, elecə də, özlərini dahi adlandıran şəxslər belə ağıl problemlərinin olduğunu üzə çıxarır. Görünür, məhz buna görə də, alımlar o qənaətə gəliblər ki, normal insan cildindən dahi ol-maz. Dahi qeyri-adı geyinməli, uzun saqqal saxlamalı, tüfəyli həyat sürməli, qəribə və anormal hərəketlər etməlidir. Deyilən görə, ingilis yazıçısı Ceyms Harinton ele fikirleşmiş ki, sözləri ağzından quş və arı şeklinde çıxır. Bu baxımdan, şüpbəgənə götürürək, onları qovmağa çalışırı. Alman bestəkarı Robert Şuman da hələ kiçik yaşlarında dəliklik əlamətləri aşkarlanı. 46 yaşında ise tamamilə ağzını itirir. Dahi bestəkar ele düşüñürəm ki, stol və stullar danışır. O, akkord-lara və musiqi parçalarına çevrilən səsləri görürmüştə.

Problemlə dəhilərdən söz düşmüşkən, deyilənə görə, Nyuton, Arximed, Van Qoq, elecə də, Bonapart Napoleon, Vladimir İlliç Lenin ağıl baxımından qüsurlu olan dəhilərdən sayılırlar. Bununla belə, bunlar dünya tərəfində pis və ya yaxşı mənada, silinməz izlər buraxdır. Ağacdən başına alma düşdüyü üçün, “evrika” deyib, cazibə qanununu kəşf edən Nyutondursa, Napoleon hərbi əməliyyatları ilə qeyri-mümkün sözünü leksi-kondan silmək istəyirdi. Napoleon, həm də bəşəriyyətin hakimi olmaq iddiasında idi. Ona görə də deyirdi:

Göy Allahındır,
Ancaq Yer üzünən tanrısı menem.
Demək ki, Kainat bir padşahındır,
Dünya utanmazlı, mənimdir desəm?
Qısaçı, tədqiqatlar və araşdırılmalar aparıdından sonra gelinən nəticələrə əsasən, dəli hesab edilən dəhilər, əslində, ağılli hesab olunan insanlardan daha dərrakəli və ağılli olublar. Bununla belə, məşhur psixiatr V.Lambrozoya görə, dəhillik və dəllilik həmşə yanaşı addimlayır. Bu baxımdan, yuxarıda adları çəkilən dəhilər qibə edənlərə ele onlar kimi ağıl arzulayıram.

İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının inkişafı, qlobal informasiya cəmiyyətinin formalşması milli və beynəlxalq aləm üçün imkan və yeniliklər gətirməklə yanaşı, təhlükəsizlik mühiti üçün yeni problemlər yaradır. Bu səbəbdən dövlətin informasiya təhlükəsizliyi müasir beynəlxalq münasibətlərin əsas problemlərindən birinə əvvərilir.

Dövlətin qarşısına qoymuş global informasiya sahəsinin sürətli inkişafına səbəb olan təhlükələr sırasında informasiya terrorizmi və cinayətkarlığını, həmçinin, dövlətlərəsi informasiya mübarizəsini qeyd etmək lazımdır. Internet medianın geniş yayılması ilə sosial şəbəkələr, informasiya təhlükəsizliyi və xarici siyaset sahəsi informasiya fəaliyyətinin yeni aspektləri ilə zənginləşdi.

Müasir dövrü haqlı olaraq informasiya əsri adlandırırlar. Yeni texnologiyalar, qlobal kommunikasiya şəbəkəsi həyatımızın demek olar, bütün fəaliyyət sahələrini əhatə edir. Onlar insanların həyat keyfiyyətini dəyişir, iqtisadiyyat və humanitar məkanın qloballaşmasına köməklik göstərir.

Eyni zamanda, informasiya sahəsində mövcud olan risklər və təhlükələri də nəzəre almaq lazımdır. Aydındır ki, ayrı-ayrı ölkələr qlobal informasiya məkanında həm iqtisadi, həm də herbi-siyasi məqsədlərinə çatmaq, öz maraqlarını təmin etmek üçün informasiya sistemlərindən fəal istifadə etməye çalışırlar.

Son dövrlərdə qlobal şəbəkələrdə terror və ekstremist yönümlü materiallər açıq şəkildə yayılır. Məsələn, informasiya texnologiyalarından yarananmaqla kredit-maliyyə müəssisələrinin korporativ şəbəkələrinə qeyri-qanuni daxil olaraq törədilən cinayətlərin, eləcə də dini ekstremist çağırışlar edən, məzhəblərarası və konfessiyalararası münasibətlərə ciddi zərbə vuracaq təhrikəci materialların sayı artıb.

Internetin Azərbaycan seqmətinin dayaniqliyi və təhlükəsizliyini təmin etmək vacibdir. Burada səhəbət internet şəbəkəsinə çıxışı məhdudlaşdırmaqdandır, total nəzarət altına almanın, insanların qanuni haqlarını, ictimai təşkilatların, biznes və informasiya sahəsində mənafelərini mehdudlaşdırmaqdandır. KİV azadlığı, vətəndaşların məlumat almaq və yarmaq hüququ hər bir demokratik dövlətin və cəmiyyətin, eləcə də istenilən demokratik hakimiyətin idarəetməde baza prinsiplərini təşkil edir.

Həmçinin, dövlət vətəndaşları artıq qeyd etdiyim bu risklərdən qorumağa borcludur, o cümlədən bunun üçün dünyadan bir çox ölkələrində tətbiq olunan təcrübədən de istifadə etmək vacibdir. Ayrı-ayrı internet saytlarında terrorizm və ekstremizm, ksenofobiya və dini düşməncilik təbliğatı aparılır, uşaq pornoqrafiya görüntüləri qlobal şəbəkədə yerləşdirilir, intihar akti və ya narkotik hazırlamaq haqqında etrafı danişılır ki, buna gör yumaq, bigane qalmaq mümkün deyil. Bu faktlar bir daha göstərir ki, bu sahəyə dövlət nəzarətinə xüsusi ehtiyac var və internet üzərindən yayılan zərərlər təbliğat-təsviqatın

qarşısının alınması üçün preventiv tədbirlər görülməlidir.

Müasir şəraitdə mətbuat, radio və televiziya ölkənin informasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsində, eləcə də əhalinin və indiki müharibə şəraitində hərbçilərin mənəvi ruh yüksəkliyinin, psixoloji durumun qorunub saxlanması, bütövlükdə ictimai rəyin formalşdırılmasında mühüm amildir. Bir çox hallarda müharibə şəraitində olan ölkədə informasiya dəstəyi ol-

mövcud dini durumu təhlil edərkən əvvəlcə "dini veziyət" in mahiyyətini açıqlamaq lazımdır. Qeyd etmək lazımdır ki, ciddi elmi-nəzəri mənbələrin heç birində bu anlayışın konkret izahı yoxdur. Dini veziyətə özündə müəyyən dövr ərzində cəmiyyətin sakral və sekular proseslərini xarakterizə edən şərtlərin məcmusu və sosial-siyasi veziyətin müxtəlifliyi kimi baxmaq ol-

Dini sahədə informasiya müba-

davamlı inkişafi, əhalisinin rifah və dəyərlərinin qorunmasına təsir edən amillərin məcmusu başa düşür.

İnsan hüquqları, şəxsi həyatın toxunulmazlığı, müsteqil iqtisadi siyaset hüququnun pozulması dövlətlərin suverenliyinin birbaşa pozulması hesab olunmalıdır. Milli təhlükəsizliyin əsas komponentləri Konsepsiyanın "Azərbaycan Respublikasının milli təhlükəsizliyinə təhdidlər" bölməsində geniş izah

ri kimi cəmiyyətin və dövlətin həyatının müxtəlif sahələrində milli maraqların müdafiəsini ön plana əşkar.

Səhəbət fövqələdə hallar şəraitində informasiya və telekommunikasiya sistemlərində, ümumdülvət, müdafiə sahəsində, hüquq-mühafizə və məhkəmə, iqtisadiyyat, daxili və xarici siyaset, elm və texnika sahələrində dövlətin informasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsinən gedir.

İnformasiya təhlükəsizliyi ölkə vətəndaşlarının maraqlarının və tələbatlarının, ictimai təsisatların və müəssisələrin, dövlət hakimiyəti orqanlarının fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün zəruri olan inkişafi, səmərəli fəaliyyət göstərməsini və kifayət qədər yüksək səviyyədə müdafiəsini nəzərdə tutur.

Bu mənada informasiya təhlükəsizliyinə din faktorunun təsirini araşdırmaq üçün bir neçə məqamı xüsusi araşdırmağa ehtiyac duyulur:

- Kütləvi informasiya vasitələri və dövlətin informasiya təhlükəsizliyinin təmin olunması sahəsində fəaliyyətinə əlaqələndirilməsi üzrə dünyadakı mövcud tendensiyaları müəyyən etmək;

- Dinxər arasında qarşılıqlı, eləcə də ənənəvi və yeni dini cərəyanlar, dini ekstremizm və ehkamlar arasında əlaqələrin səviyyəsini müəyyənleşdirmək;

- Dövlətin informasiya siyasətinin formalşılması, dinin informasiya təhlükəsizliyi sisteminə təsir mexanizmini və xüsusiyyətlərini, istiqamətlərini və həddini müəyyən etmək;

- Dindən istifadə edərək milli düşməncilik və konfessiyalararası münaqışların qızışdırılması məqsədile yayılan informasiya təhlükələrinin mənbələrini aşkarlamaq;

- Müxtəlif konfessiyalar arasındakı dini əməliyyatlar (islam, Xristianlıq, Yəhudilik) arasında;

rizesi aparmaq aşağıdakı şekilde ortaya çıxı və informasiya məkanına təsir göstərə bilər (müxtəlif dövlətlərin timsalında):

- Müxtəlif konfessiyalar (islam, Xristianlıq, Yəhudilik) arasında;

- Ənənəvi dinlər və qeyri-ənənəvi dini cərəyanlar arasında;

- Qeyri-ənənəvi dini qrupların öz aralarında (vəhhabilər, xəvaricilər);

- Bir konfessiyadan müxtəlif cərəyanları və ya məzhəbləri, məsələn, Rusiya Federasiyasının Dağıstan vilayətində teriqətilər və vəhhabilər arasında;

- Dövlət və ictimai təhlükəli dini hərəkatlar (indiki halda ənənəvi dinlərin ruhaniləri dövlət tərəfindən çıxış edirlər) arasında;

- Dünyəvi hakimiyətlə həkimiyətə iddiyalı dini təşkilatlar arasında (Tataristanda islamçılar, Tacikistanda radikal dini qruplar, Qırğızistanda "Təbliğ camaati" və s.);

- Totalitar sektaların fəaliyyətdən zərər çəkmis insanlar və tərefdarları arasında (Aum Sinrike-Satanist kultlu yapon təriqətinin fəaliyyəti).

Dini ekstremistlərin və təhlükəli dini hərəkatların informasiya təhdidlərinə qarşı mübarizə mexanizminin tekmilləşdirilməsi günümüzdən ən vacib məsələlərindən biridir. Azərbaycanda informasiya təhlükəsizliyi cəmiyyətin siyasi stabililiyinin möhkəmlənməsinə və informasiya azadlığının təmin olunmasına yönəlib.

Sözsüz ki, Azərbaycanın informasiya sahəsində təhlükəsizliyinin təmin olunması üçün son illərə sərənətən məhəmməd addımlar atılıb. Azərbaycan Respublikasının Milli Təhlükəsizlik Konsepsiyası qəbul edilib. Konsepsiyanaya əsasən, Azərbaycan Respublikasının təhlükəsizlik mühiti deyildikdə, onun suverenliyi, ərazi bütövlüyü, sərhədlərin toxunulmazlığı, milli maraqları,

olunub. Bölmədə respublikamızın milli təhlükəsizliyinə təhdidlərdən söz açılır və bu təhdidlər "Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi, suverenliyi, ərazi bütövlüyü və konstitusiya quruluşu əleyhine qəsdlər", "Qanunun alılıyiye nail olunması, ictimai asayışın qorunması və insan hüquq və əsas azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində dövlət funksiyalarını yerinə yetirməye qarşı fəaliyyət", "Separatçılıq, etnik, siyasi və dini ekstremizm", "Terrorçuluq və kütləvi qırğın silahlarının yayılması", "Regional münaqışlar və transmilli müteşəkkil cinayətkarlıq", "Azərbaycan Respublikasının enerji infrastrukturuna qarşı fəaliyyət", "Xarici siyasi, herbi və ya iqtisadi asılılıq", "İqtisadi qeyri-sabitlik", "Peşəkar insan etibarlılarının çatışmazlığı", "Regional hərbələşdirme" və "Ekoloji problemlər" adları altında qruplaşdırılır.

İnformasiya təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsi Azərbaycan Respublikasının Milli Təhlükəsizlik Konsepsiyasında müəhmədli vəzifələri sırasında göstərilir. İnformasiya təhlükəsizliyinin rolü və onun yeri ölkənin milli təhlükəsizlik sisteminde müəyyən edilir.

İnformasiya siyaseti dövlətin təhlükəsizlik siyaseti Konsepsiyanına uyğun olaraq informasiya sahəsində Azərbaycanın milli maraqlarını əks etdirən məqsədlərinin özündə əks etdirir.

Dövlətin informasiya təhlükəsizliyi özündə müxtəlif amillərin təsiri altında formalşan və fəaliyyət göstərən sistemi ehtiva edir. Dövlətin informasiya təhlükəsizliyi özündə müxtəlif amillərin təsiri altında formalşan və fəaliyyət göstərən sistemi ehtiva edir.

Dövlətin informasiya təhlükəsizliyi siyasetinə etnosiyası, milli, dini, iqtisadi, ekoloji və digər amillər təsir edir. Bu faktlar təsir gücünə görə eyni deyil.

İnformasiya təhlükəsizliyi Azərbaycan Respublikasının milli təhlükəsizliyinin tərkib hissələrindən bi-

Din faktorunun informasiya təhlükəsizliyi sistemini təsiri

madan hərbi əməliyyatlar aparılması, əslində, cəmiyyətdə gözönünlənən təsiri və reaksiyanı vermir. İnformasiya siyaseti hər bir cəmiyyət və dövlət təsisatları kimi, xüsusi yaradılmış orqanlar tərəfindən heyata keçirilir. İnformasiya sahəsində siyasetin təşkili və idarəetmənin əsas institutunu qanun-vericilik, icra və məhkəmə həkimiyəti təşkil edir. Dini ekstremizm və beynəlxalq terrorizm mənbəyi olan informasiya təhlükələrinə qarşı mübarizə mexanizminin təşkilatlı komponentləri dövlət orqanları hesab olunmalıdır.

Dövrümüzə dini ekstremistlərin təhlükə mənbəyi olduğu informasiya təhdidlərinə qarşı mübarizə mexanizminin artırılması prioritet vəzifəyə çevrilir. Cəmiyyət həyatının bu və ya digər sahəsində, eləcə də herbi-siyasi məqsədlərə səmərəli şəkildə nail olunması və qarşıya qoyulan vəzifələrin uğurlu həlli üçün dövlətin siyasi, hüquqi, iqtisadi, elmi-texniki, mənəvi-exlaqi, informasiya, hərbi və digər ehtiyatlarından kompleks istifadə yalnız informasiya təhlükəsizliyinin təmin olunduğu şəraitdə mümkündür.

Son onilliklər ərzində beynəlxalq terrorizm, bəlkə də, dünyada baş qaldıran gərginliklərin əsas mənbəyi olub. Siyasi həkimiyətə can atan ekstremistlər, ilk növbədə guya maraqlarını qoruduqları etnik və dini qrupların dəstəyinə ümidi edirlər. Ən acınaqlı odur ki, onlar bəzən maliyyə vəsaiti şəklinde, bəzən də siyasi lobiblilik səviyyəsində dəstək alırlar. Neticədə radical fanatik qüvvələr bəzi hallarda de-faktō həkimiyətə gelirlər. Məsələn, Liviyyada, Əfqanistanda və Kosovoda belə bir təcrübə yaşandı. Bu gün planetin müxtəlif regionlarında qanuni həkimiyəti devirmək cəhdleri davam etdirilir.

Azərbaycan Respublikasında

- Dindən istifadə edərək milli düşməncilik və konfessiyalararası münaqışların qızışdırılması məqsədile yayılan informasiya təhlükələrinin mənbələrini aşkarlamaq;
- Müxtəlif konfessiyalar arasındakı dini zəməndə etnosiyası münaqışların informasiya mübarizə mexanizminin tekmilləşdirilməsi istiqamətləri;
- Dövlətin ictimai təhlükəli dini hərəkatlar və dini ekstremist qruplar tərəfindən informasiya təhlükələrinə qarşı mübarizə mexanizminin tekmilləşdirilməsi istiqamətləri;

Qərbin inkişaf etmiş dövlətlərində din amilinin milli təhlükəsizliyə təsiri problemlərinə həsr olunmuş araşdırımlar göstərir ki, xarici müelliflər öz ölkələrinin milli təhlükəsizliyinə və dünyada stabilliyə əsas təhlükə qismində "İslam terrorizmi"ni və "İslam ekstremizmi"ni görürler. Bu nəticə isə beynəlxalq aləmdə İslamlı bağlı yanlış fikir formalşmasından qaynaqlanır. Halbuki, heç bir din, yüksək bəşəri dəyərləri, əxlaqi-mənəvi keyfiyyətləri özündə eks etdirir.

Müsəlman ölkəsi kimi Azərbaycan Respublikasının milli və dini müxtəliflik mənzərəsi olduqca zəngindir. Məhz bu amil, eyni zamanda, informasiya təhlükəsizliyi sahəsində həssaslığı, milli informasiya resurslarının qorunmasının vacibliyini öne çəkir və bu sahədə mümkün təhdidlərin qarşısının alınmasında effektli tədbirlərin gücləndirilməsini zəruri edir.

**Yaqut Əliyeva
Newtimes.az**

19 yanvar 2018-ci il

20 Yanvar milli azadlıq uğrunda qəhrəmanlıq salnaməsidir

Dünən Yeni Azərbaycan Partisi Ağıstafa rayon təşkilatının və rayon Gençlər və İdman idarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə 20 Yanvar faciəsinin 28-ci ildönümüne həsr edilmiş tədbir keçirilib. Tədbirdə 20 Yanvar şəhidlərinin xatiresi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Tədbirdə çıxış edən YAP Ağıstafa rayon təşkilatı gənclər birliliyinin sədri Elvin İmaməliyev çıxış edərək, 1990-ci il yanvarın 20-nə keçən gecə törədilmiş dəh-

şətli hadisələrin Azərbaycanda baş qaldırın azadlıq hərəkatına qarşı yönəlmış amansız bir aksiyası olduğunu bildirib. O, 1990-ci ilin Qanlı Yanvarında Azərbaycan xalqına qarşı misli görününməmiş vəhşiliyin töredildiyini qeyd edərək, bu faciənin sebəblərindən danışıb. O, qeyd edib ki, 20 Yanvar faciəsi keçmiş Sovet imperiyasının hərəkəti olan Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirdiyi vəhşi terroru aktıdır. Bu qanlı hadisəye, ilk olaraq, öz münasibətini bildirən Dahi Şəxsiyyət Ümummilli Lider Heydər Əliyev olub.

Ulu Önder Heydər Əliyev yanvarın 21-də Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək, faciəni törədən şəxsləri kəskin tənqid etdi.

Daha sonra tədbirdə çıxış edən "Ağıstafa" qəzetiñin baş redaktoru İbrahim Əliyev, rayon Təhsil Şöbəsinin baş məsləhətçisi Əli Cəfəroğlu və başqaları 1990-ci ilin 20 yanvarında baş verən qanlı hadisərdən söz açıblar. Bildirilib ki, bu qanlı faciə heç zaman unudulmayaq, xalqımızın yaddaşında daim milli azadlıq uğrunda qəhrəmanlıq salnaməsi kimi yaşılacaq və gələcək nəsilərə ötürüləcək.

Tədbirin sonunda 20 yanvar hadisələrinə həsr edilmiş videoçarx nümayiş etdirilib.

Z.BAYRAMOVA

20 Yanvar faciəsi qəhrəmanlıq tariximizdir

Yeni Azərbaycan Partiyası Xaçmaz rayon təşkilatı Heydər Əliyev Mərkəzi ilə birgə 20 Yanvar faciəsinin 28-ci ildönümü ilə əlaqədar Heydər Əliyev Mərkəzində tədbir keçirib. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə 20 Yanvar şəhidlərinin xatiresini bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər.

Tədbirdə çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyası Xaçmaz rayon təşkilatının sədr müavini Abşayı Heydərov Azərbaycan xalqının istiqalçılıq, azərbaycanlılıq və milli özünüdək yolundakı təşəkkülündə

1990-ci illər azadlıq hərəkatının tarixi əhəmiyyətindən söz açıb. O, 20 Yanvar hadisələrinin mənəvi, siyasi və hüquqi aspektləri barədə məlumat verərək, xalqımızın həyatında və yaddaşında dərin iz qoymuş bu faciənin acı nəticələrindən danışıb.

Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru YAP Xaçmaz rayon təşkilatının idarə heyətinin üzvü Kənül Əsgərova 20 yanvar hadisələrlə bağlı məruzə ilə çıxış edərək, vətənimizin müstəqilliyi, suverenliyi uğrunda canlarını qurban verən şəhidlərimi-

zin adının əbədi olaraq Azərbaycan tarixinə ve xalqımızın yaddaşına həkk olunduğunu deyib: "Sovet imperiyası tərəfindən xüsusi qəddarlıqla töredilən bu qanlı cinayət, dinc əhaliye qarşı misli görününməmiş vəhşiliklərə divan tutulması xalqımızın müstəqillik əzmini birdəfələk sindirməq məqsədi daşıyırırdı. Lakin Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin bəyan etdiyi kimi, "Azərbaycan xalqı 20 Yanvarda hərbi, siyasi və mənəvi təcavüze məruz qalsa da, öz tarixi qəhrəmanlıq ənənələrinə sadıq olduğunu, vətənin azadlığı və müstəqilliyi naminə ən ağır sınaqlara sine gərmək, hətta şəhid vermək əzmini bütün dünyaya nümayiş etdirdi".

Tədbirdə ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirilib.

Sonda faciə ilə bağlı çap edilmiş kitabların sərgisi, Xaçmaz İncəsənət Məktəbinin genç rəssamlarının 20 Yanvara həsr olunmuş rəsm əsərlərinə baxış keçirilib.

Z.ƏLƏDDİNQIZI

Vətən şəhidləri ilə ucalır

Yeni Azərbaycan Partiyası Balakən rayon təşkilatında 20 Yanvar faciəsinin şəhidlərinə həsr olunmuş dəyirmi masa keçirilib. Tədbirdə əvvəlcə şəhidlərin xatiresi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Tədbiri giriş sözü ilə açan rayon təşkilatının sədri Azad Balayev 20 Yanvar faciəsinin tarixindən, həmin dövrde Azərbaycan xalqının milli azadlıq ideyaları uğrunda apardığı mübarizəni vurğulayan A.Bağirov qeyd edib ki, 1990-ci il hadisəsi ne qədər faciə olsa da, Azərbaycan xalqının iradəsini, milli qürurunu və əzmini qira bilmədi: "Bu qanlı hadisədən, illər keçməsinə baxmayaq, xalqımız o müdhiş gecəni daim xatırlayır və faciəni töredənlərə dərin nifrətini bildirir. 20 Yanvar faciəsi hər il Ümumxalq Hüzn Günü kimi geniş qeyd olunsa da, xalqımız şəhidlik zirvəsinə baxaraq, başını dik tutmalıdır. Çünkü Vətən və millət şəhidləri ilə ucalır".

Sonra rayon təşkilatının şura üzvü Aqil Bağırov "20 Yanvar xalqımızın qan yaddaşdır" mövzusunda məruzə ilə çıxış etdi. Tədbir iştirakçılarına 20 yanvar hadisələri haqqında ətraflı məlumat verərək, həmin illərdə baş verən olaylara diqqət çəkib. Azərbaycan xalqının müstəqillik uğrunda apardığı mübarizəni vurğulayan A.Bağirov qeyd edib ki, 1990-ci il hadisəsi ne qədər faciə olsa da, Azərbaycan xalqının iradəsini, milli qürurunu və əzmini qira bilmədi: "Bu qanlı hadisədən, illər keçməsinə baxmayaq, xalqımız o müdhiş gecəni daim xatırlayır və faciəni töredənlərə dərin nifrətini bildirir. 20 Yanvar faciəsi hər il Ümumxalq Hüzn Günü kimi geniş qeyd olunsa da, xalqımız şəhidlik zirvəsinə baxaraq, başını dik tutmalıdır. Çünkü Vətən və millət şəhidləri ilə ucalır".

Tədbirdə çıxış edən rayon Təhsil Şöbəsinin məsləhətçisi Cavanşir Alqayev rayonun orta ümumtəhsil məktəblərində 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı tədbirlərin keçirildiyini və gənc nəslin bu faciənin yaddaşından silinməyəcəyini bildirib. Onların daim vətənpərvərlikrudunda təbiyyə olunmasından söz açıb.

20 Yanvar faciəsinin şahidi olmuş Rəhim Tağıyev, şəhər 2 sayılı Körpələr Evi Uşaq Bağçasının müdürü, YAP Balakən rayon təşkilatı qadınlar şurasının sədr əvəzi Züleyxa Dibirova, Nizami adına şəhər 1 sayılı məktəbin müəllimi Elvin Əliyev, rayon Gençlər Evinin direktoru Tale Şahverdiyev çıxışlarında milli azadlıq yolunda canlarından keçmiş vətən övladlarının xalqımızın qəhrəmanlıq salnaməsinə parlaq səhifə yazdıqlarını vurğulayıblar.

Tədbirin sonunda Roçəhməd kənd orta məktəbinin müəlliməsi 20 Yanvar şəhidlərinin xatiresine həsr olunmuş şeirlərini oxuyub.

ZÜMRÜD

Cocuq Mərcanlıda ilk maarifləndirici tədbir keçirilib

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə Cəbrayıl rayonu Cocuq Mərcanlı kənd məscidi dini icması tərəfindən bu kəndin məktəbində "Azərbaycan gəncləri: millilik, qazılık, şəhidlik" adlı layihə çərçivəsində ilk maarifləndirici tədbir keçirilib.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin metbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, tədbirdə Komitənin dinşünaslıq ekspertizasi şöbəsinin müdürü Müavini Cahandar Əlifzadə, Komitənin Ağcabədi bölgəsi üzrə şöbəsinin müdürü Nəcəfov, şöbənin əməkdaşı Mehdiyan Zeynalov, Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının Cocuq Mərcanlı kənd inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəsi Xanlar Zeynalov, "Əmək" ordenli, kənd sakini Oqtay Həziyev, kənd məktəbinin direktoru Zəmin Həziyev, Cəbrayıl rayonu Cocuq Mərcanlı kənd məscidi dini icmasının sədri Elman Piriyev, müellimlər və icma üzvləri iştirak ediblər.

Tədbirdə Cəbrayıl rayonu Cocuq Mərcanlı kənd məscidi dini icmasının sədri Elman Piriyev bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən Cocuq Mərcanlı kəndində Şuşa məscidinin bənzəri olan məscid tikilib, bu, işğalçı Ermenistana və beynəlxalq aləmə bir mesajdır. E.Piriyev vurğulayıb ki, 2016-cı ilin aprel döyüşlərində Azərbaycanın Sılahlı Qüvvələri tərəfindən təhlükəsizliyi tam təmin edilmiş Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndi dövlət başçımızın diqqət və qayğısı neticəsində qısa müddədə bərpa olunub və kənd ərazisində abadlıq-quruculuq işləri keçirilib.

Sonra Dövlət Komitəsinin dinşünaslıq ekspertizasi şöbəsinin müdürü Müavini Cahandar Əlifzadə dövlətimizin gənclərə göstərdiyi qayğıni xüsusi vurğulayaraq bildirib ki, gənclərin problemlərinin həlli hər zaman ölkə rəhbərliyinin diqqət mərkəzindədir. 2016-cı il aprel döyüşlərindən də danışan C.Əlifzadə qeyd edib ki, aprel şəhidləri gənclər üçün qəhrəmanlıq nümunəsidir. Daha sonra Cocuq Mərcanlı kənd sakini, "Əmək" ordenli Oqtay Həziyev, şəhid atası Şəmil Həsənov, kənd ağsaqqalı Avçi Məmmədov, məktəbin müəllimi İsmət Həziyev, Dövlət Komitəsinin Ağcabədi bölgəsi üzrə şöbəsinin müdürü Əlizade Nəcəfov və başqaları çıxış ediblər. Qeyd edək ki, tədbir Prezident İlham Əliyevin ölkədə dini maarifləndirmə və milli-mənəvi dəyərlərin təbliği işini daha da gücləndirmək məqsədile dini icmala maliyyə yardımını göstərmək üçün imzaladığı Sərəncama əsasən keçirilib.

Ölkədə 8465,6 min baş qoyun və keçi, 2679,3 min baş iribuynuzlu mal-qara mövcuddur

2018-ci il yanvarın 1-i vəzifəyətine ölkə üzrə 8465,6 min baş qoyun və keçi, 2679,3 min baş iribuynuzlu mal-qara, o cümlədən 1289,8 min baş inək və camış mövcud olub. Dövlət Statistika Komitəsindən AZERTAC-a bildirilib ki, öten il yanvarın 1-ne nisbətən qoyun və keçilərin sayı 149,2 min baş (1,7 faiz), iribuynuzlu mal-qaranın sayı 19,2 min baş (0,7 faiz), o cümlədən inək və camışların sayı 9,2 min baş (0,7 faiz) azalıb. 2016-cı ille müqayisədə isə kənd təsərrüfatının ümumi məhsuslu 4,2 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsullarının istehsalı 2,7 faiz, bitkiçilik məhsullarının istehsalı 6,1 faiz artıb.

Sərdar Cəlaloğlu Əli Kərimlini növbəti dəfə hədəfə aldı

"Partiyadakı cavan uşaqların hərəsinə 50-60 manat verib, internetdə onu-bunu söydlərməsin"

Azərbaycan Demokrat Partiyasının sədri Sərdar Cəlaloğlunun AXCP sədri Əli Kərimliyə qarşı apardığı anti-kampaniya tam sürəti ilə davam edir. Zamanında onun "cəbhəci" sədri müxalifətin "primadonna" adlandırılmasının məsəlesi yenidən gündəmə gəlib və ADP sədri Ə.Kərimlinin feysbukdakı saxta profilərini işlədən sözüş qrupunun hədəfinə əvvəl. Ancaq S.Cəlaloğlu bu və ya digər şəkildə öz fikirlərini də çatdırır, üstəlik, ona edilən küfrlərə qarşı daha sərt tonda cavab verir.

Maraqlıdır ki, Ə.Kərimlinin ayağışürüşkən müavini Nureddin Məmmədli de ADP sədri qarşı çıxışlar edir, hətta vaxtile bu partiyada olmasına rəğmən, öz köhnə partiyadaşını təhqir edir. Xüsusilə, 2018-ci ildə baş tutacaq prezident seçimləri öncəsi, bu cür vəziyyətin yaranması, bir daha sübut edir ki, artıq müxalifət daxilində ciddi qarşıdurma prosesine start verilib. Yeri gəlmışkən, N.Məmmədli daha öncələr də S.Cəlaloğlunu "Müsəvir Müsavat" partiyasının sədri Hafiz Hacıevlə müqayisə edərək, onu Hacıevin savadlı variantı adlandırmışdı. N.Məmmədli demişdi ki, əvvəller hər yerdə hörmətli insan kimi qəbul edilən ADP sədri indi hörmətini itirib. O, hətta iddia edir ki, Cəlaloğlu Azərbaycan xalqı üçün itirilmiş adamdır...

Ancaq ADP sədrinin cavabı da gecikmeyib. O bildirib ki, bu gün onunla davam etdirilən savaş uzun illər Müsavatın keçmiş başqanı İsa Qəmbərlə aparılıb. SİTAT: "Müsavatın qu-rultayından əvvəl i.Qəmbəri siyasi partiya lideri kimi Əli Kərimliyə alternativ görünürdü. Ona görə də, i.Qəmbəri yatırmaq, nüfuzunu aşağı salmaq, ləkələmək məqsədi ilə AXCP-de bütün günü planlı iş aparılır və aşağılayıcı kampaniya hazırlanır. Hətta cəbhəçilər Müsavatla müttəfiq olduqları vaxtda belə gecə-gündüz i.Qəmbəri gözər salmağa çalışırlar. Artıq eks-başqan rəhbərlikdən gedib, görünür, indi növbədə mənəm. Yəni cəbhəçilər məni özlərinə siyasi rəqib gördükleri üçün sıradan çıxarmağa çalışırlar. Onların əsas niyyəti budur".

ADP sədri Ə.Kərimlini dəfələrlə debata çağırıldı, ancaq qarşı tərəfin onun çağırışına məhəl qoymadığını da bildirib. "Gəlsin efirə"-deyə növbəti çağrıış edən S.Cəlaloğlu bildirib ki, Ə.Kərimli bunun yerinə partiyadakı cavan uşaqların hərəsinə 50-60 manat verib internetdə onu-bunu söydləmək məşğuldur: "Ayiبدir, belə siyaset olmaz. Bundan nə müxalifət, nə cəbhə, nə de ADP xeyir görür. Qıraqdan da yaxşı görsənmir. Cəbhəçilər elə bilirlər ki, onlar mütləq kiminləsə intriqaya girməlidirlər".

"Əli Kərimli ilə tərəf-müqabil olmaq insanı gündəmə gətirməz"

ADP sədri zaman-zaman Ə.Kərimlinin sözüş qrupunun onu şou-biznesdə ele də yaxşı adı çıxarmayan insanlarla müqayisə edilməsinə də münasibətini bildirib və deyib ki, onu kiminle müqayisə edirlərse-etsinlər, ancaq birçə Ə.Kərimli ile etməsinlər: "Cəbhəçilər məni istədikləri adamlı müqayisə edə bilərlər. Əsas odur ki, Əli Kərimli ilə müqayisə etməsinlər. Çünkü Əli Kərimli əxlaqına, intellektivə xalq qarşısındaki xidmətlərinə görə, mənimlə müqayisə olunmayacaq dərəcədə aşağı səviyyəli bir adamdır. O öz ətrafindəki adamlara düzgün yol göstərməlidir. Onlara başa salmalıdır ki, dövlətinə, xalqına bu qədər xidmət göstərmiş müxalifət lideri haqqında ağıza gələni danışmaq olmaz. Cəbhəçilər özləri əlli cür oyundan çıxırlar, sonra başqalarını ittiham edirlər".

"Əli Kərimliye "primadonna" adı qoymuşam"-deyə qeyd edən ADP sədri əlavə edib ki, siyasetdə kiminsə vaxtının bitdiyini və ya qaldığını yalnız Azərbaycan xalqı müəyyən edə bilər: "Əli Kərimli ilə tərəf-müqabil olmaq insanı gündəmə gətirməz. Şəxsən mən onu özümə layiq bilmirəm. Amma mecbur edirlər ki, onlarla intriqaya girek". Beləliklə, fakt budur ki, artıq dəşərgənin mətbəxində qarşıdurmaların sayı artmağa başlayıb və bu kimi qarşıdurular sonunda öz məcrasından çıxaraq, bütün müxalifəti bürüyəcək.

Rövşən RƏSULOV

Sumqayıtda iki qadına qarşı cinayət törədən şəxs saxlanılıb

Sumqayıtda qadın sakin yanvarın 17-de şəhər polis idarəsinin 3-cü polis bölməsinə müraciət edərək yanvarın 8-de mobil telefonunun oğurlandığını bildirib. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, dərhal əməliyyat-axtarış tədbirlərinə başlanıllıb və oğurluğu tövərətməkdə şübhəli bilinən şəxs polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Araşdırılmalarla onun Sumqayıt şəhər sakini, əvvəller məhkum olmuş Fəxri Ellazgil olması müəyyənləşib. Həmin şəxsin eyni gün qohumu olan digər bir qadına qarşı da zor tətbiq edərək onun mobil telefonunu alması məlum olub. Həmçinin F.Ellazgilin Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq) maddəsi ilə axtarışda olması da müəyyən edilib.

Bu il 40-a yaxın istehsal, emal və infrastruktur müəssisəsinin açılması gözlənilir

İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığı Kəmək Milli Fondu tərəfindən 2017-ci ildə müvəkkil kredit təşkilatları vasitəsilə ümumi dəyəri 635,6 milyon manat olan 1950-dən çox investisiya layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 146 milyon manat güzəştli kredit verilib. Nazirliyindən Trend-ə verilən məlumatə görə, bu kreditlərdən istifadə etməklə investisiya layihələrinin reallaşdırılması 6600-dək yeni iş yerinin açılmasına imkan yaradır. Verilmiş kreditlərin 65%-i respublikanın regionlarının, 35%-i isə Bakı şəhərinin qəsəbelərinin payına düşür. Güzəştli kreditlərin 67,6%-i aqrar sektorun, 32,4%-i müxtəlif sənaye məhsullarının istehsalı və emalı sahələrinin inkişafına yönəldilib.

Ötən il İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığı Kəmək Milli Fondu tərəfindən müvəkkil kredit təşkilatları vasitəsilə müasir istehsal, emal və infrastruktur sahələrinin yaradılması üzrə 48 investisiya layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 120,4 milyon manat güzəştli kredit verilib. Qeyd edək ki, son illər SKMF tərəfindən maliyyələşdirilən 61 istehsal, emal və infrastruktur müəssisəsi 2017-ci ildə fəaliyyətə başlayıb. 2018-ci ilde 40-a yaxın bu cür müəssisənin açılması gözlənilir.

"Ümid" partiyasının sədri İqbal Ağazadənin puç ümidi ləri

Dağdıcı müxalifət düssərgəsində təmsil olunan "Ümid" partiyasının sədri İqbal Ağazadənin fəaliyyəti sosial şəbəkələrdə deyisməldən, özünü lazımlı bir figur kimi sırimaşa cəhd etməkdən ibarətdir. Partiya sədri heç bir müxalifət nümayəndəsi ilə yola getmir bir araya gələ bilmir. Daim mübahisə və münaqışlərlə gündəmə gəlməyə çalışır. Ələlxüsüs, ADP sədri Sərdar Cəlaloğlunu hədəfə alır və daim atmacalarla çıxışlar edir.

İqbal Ağazadənin seçkilərə qatılmaq və namizədlik iddiası gülündür

Öz fəaliyyətini normal real müstəvilde qura bilməyen, bir müxalifət partiyası kimi virtual deyil, real müstəvilde öz işini, siyasi fəaliyyətini qura bilməyen bu zad indi də, utanmadan-çəkinmədən hələ bir prezident seçkilərində iştirak etmək və namizədliyini də irəli sürmək qərarına gəlib. Bu adəmin iddiaları çox gülündə səslənir. Çünkü bir müxalifətçi kimi hər dəfə parlament seçkilərinə qatılan, lakin hər dəfə də çox az, hətta biabırçı sayda səs toplayan binin prezident seçkilərinə qatılmaq və namizədliyini irəli sürmək cəhd, bu vaxta qəderki fəaliyyəti qədər gülündə təsir bağışlayır. Hər dəfə millət vəkili olmaq istəyinə düşən bu partiya sədri ictimai dəstəyinin olmadığını ve bu səbəbdən də, səs qazana bilmədiyini anlaya bilmirmi? Anlaya bilmirmi ki, bu xalqın, ictimaiyyətin inamını, etibarını, yekundu da sesini qazanmaq üçün faydalı əmək fəaliyyəti ilə, milli maraqlara, bu xalqa və dövlətçiliyə xidmət edən fəaliyyətə möşgül olmaq tələb olunur? İ.Ağazadə hələ də başa düşmürüm ki, belə bir faydalı əmək fəaliyyəti ilə möşgül olmayıb və onun xalqın dəstəyinə bel bağlaması dəryada balıq sevdası kimi bir şeydir? Hər dəfə, seçki sözü eşidən kimi, özünü ortaya atan bu adam, görünür, ya reallığı başa düşməyib, ya da başa düşərkən, bir-birinin ardında gələn acı-naqçı və rüsvayçı məglubiyyəti qəbul etməkdən heç narahat deyil. Bəlkə də hələ belə əhəmiyyətli seçkilərdə uduzsa da, iştirak etməkdən qürür hissi keçirir. Təbii ki, bu, onun şəxsi işidir və hər dəfə oyunaq kimi ortaya atılıb, sonra da məglubiyyəti qəbul etmək, əvəzində reallığı qəbul etməmək onun üçün heç bir mənə kəsb etmirsə, özü bilər.

"Ümid" sədri virtual fəaliyyətlə real namizədliyi qarışdırır

Deyəsən, seçkilərdə namizəd olaraq iştirak etməyi virtual aləmdə virtual fəaliyyətə qarışdırın, çash-baş salan İ.Ağazadə, görünür, nəinki prezidentliyin, hətta bu vəzifəyə namizədliyin bele ne demək olduğunu fərqində deyil. Seçki mədəniyyəti və qaydalarını hələ də anlamaq iqtidarından olmayan bu adam virtual fəaliyyətə real namizədlik fəaliyyətini qarışdırır. Görəsən, "Ümid" sədri fərqindədirmi ki, hər bir namizəd seçicilər qarşısına virtual çax-naşmalarla yox, öz platforması ilə çıxmazıdır? Yaxud Ağazadə ümumiyyətlə, platformanın nə demək olduğunu bilirmi? Bilirmi ki, öz gələcək fəaliyyətini hansı istiqamətdə reallaşdırmağı nəzərdə tutduğunu seçicilər qarşısında bəyan etmək tələb olunur? Əslində, belə bir biliyə və təcrübəyə malik olmasına zərər qədər ümid yoxdur. Əks təqdirdə, namizədlik iddiasında olan kəs virtual şəbəkədə qurdalanmaqdansa, her hansı bir fəaliyyət mexanizmi ortaya qoya bilərdi. Bunun üçün, digər müxalifət nümayəndəleri kimi, onun da yetərincə vaxtı olub. Hətta on illərdir bu müxalifətlər hər seçkidən acınاقlı məglubiyyətə çıxışları da, növbəti seçkiyə qədər 5 il vaxt qazanıllar və əlbəttə ki, bu, bir-biriనı evez edən beşilliklər qəflət yuxusuna, didişmələrə, virtuallaşmağa yox, əməli fəaliyyətə sərf edə bilsəydi, bəlkə də seçkilərə plan və programlarla qatılardılar və ictimai dəstəyə bel bağlamaları bugünkü kimi gülündə səslənməzdə.

Müxalifət siyasi fəaliyyəti virtuallaşmada və lazımsız küçə yürüşlərində görür

Sayı çox olan, lakin səmali olmayan müxalifət partiya liderlərinin güya hansının bu platformadan, gələcək plan və programdan xəbəri var ki? Bunlar səs qazanmaq uğrunda mübarizəni, siyasi fəaliyyəti ya virtual şəbəkələrdə deyisməldə, ələlxüsüs qeyri-etik təh-qirlerdə, ya da küçə və meydandarda idarə edilməyen azsaylı kütü qarşısında səs-küy salaraq, pafoslu yalançı çıxışlar etməkde görürler. Başa da düşmürələr, indi artıq 90-ci illər deyil ki, yalançı vədlərlə küçəyə yığışan insanların səsine ümid bəslənilər. Əvvəla, indi nə so-

sial sifariş var, nə də o illərde olduğu sayıda nümayiş iştirakçısı. Hətta nümayiş, piket və piketə bənzər mitinq iştirakçılarının səsinə bele güvənləsə də, bu 5-10 nəfərin səsi 10 milyona yaxın xalqın səsi qarşısında heç nəyi dəyişdirə biləmeyecek. Digər tərefdən, bu az sayıda səsə bele güman yoxdur və heç kəs bu yalançı vədlər verən, sonra da vədini və sözünü unudanları dəstəkləməyəcək. Bir sözə, bu virtual deyişmə cəngavərlərinin reallığı əks etdirməyən fəaliyyəti və utopiyası kiminə maraqlı dairəsində ola bilər. Daha dəqiq desək, bütün dağdıcı müxalifət düssərgəsində təmsil olunanlar kimi, "Ümid" partiyası və onun sədri-nin bu dəfə de puç olacaq ümidi lərini və rüsvayçı məglubiyyətini öncədən proqnozlaşdırmaq heç də çətin deyil və müxalifət düssərgəsinin, onun ayrı-ayrı partiyalarının və liderlərinin bu dəfə de acı-naqçı meglubiyyəti danılmazdır.

Inam HACIYEV

“O, tükənmişin birisidir”

Tahir Kərimli: “Hər kəs Rəsul Quliyevin qaranlıq keçmişə malik olduğunu və bu gün də öz ampluasından çıxış etdiyini bilir”

- Tahir bay, sizcə, nəyə görə Azərbaycan sərhədini keçən kimi dağidici müxalifət partiya sədrləri ölkəmiz əleyhinə eks-təbliğat kampaniyası aparırlar?

- Əlbəttə ki, müxalifət təmsilcələrinin xaricə gedərək, orada Azərbaycan dövləti əleyhinə eks-təbliğat kampaniyası aparması onlara başuculuğu gətirməz. Təəssüflər olsun ki, müxalifətçilər özlerinin içinde ola hikəni və acıgi dövlət mənafələrindən üstün tuturlar. Əslində, dövlət mənafeyinə zərbə vurmaq olmaz. Ümumiyyətlə, istər xaricə gedəndə, istərsə de buradan xaricdə olan mənbələrə məlumat ötürmək heç vaxt düzgün hərəket sayılı bilməz. Çünkü ölkəmiz haqqında dedikləri düşmən dəyirmənəna su tökmək kimi qiymətləndirilir.

- Hər zaman müxalifət liderləri arasında konfliktlər olub və bu gün də var. Bu baxımdan, demək olar ki, 2018-ci ildə keçiriləcək prezident seçkilərində müxalifət yenə də ortaq məxrəcə gələ biləcək?

- Düzdür, hər zaman müxalifət liderləri arasında bir-biri ilə konfliktlər olub. Bu konfliktlərin kökündə də, həmin liderlərin şəxsi ambisiyalarının olması durur. Bu baxımdan da, 2018-ci ildə keçiriləcək prezident seçkilərində müxalifətin ortaq məxrəcə gəlməsi inandırıcı görünmür. Çünkü müxalifət lideri adı uğrunda, ana müxalifət partiyası uğrunda o qədər daxili ziddiyətlər, çekişmələr, ambisiyalar var ki, özlərinin adamlarına

**Müsahibimiz
Vəhdət partiyasının
sədri, millət vəkili
Tahir Kərimlidir**

göstəriş verib, bir-birlərinin haqqında tənqidçi fikirlər yayıblar və bir-birini söyərək gözdən salıblar. Bele olan halda da, müxalifətin iştirətəşkilat kimi formalşeması, istərsə de hər hansı bir lider ətrafında birləşməsi mümkün deyil.

- “Vahid namızəd” uğrunda savaş nəticə etibarilə ilə “Milli Şura”nın dağılmışına getirib çıxarsın. Çünkü yenidən C.Həsənlili “Milli Şura”nın namızədi kimi irəli sürmək uğurlu olmayaçaq. Ə.Kərimli özünün namızədliliyini daha çox ortaya qoyur, nəinki C.Həsənlilinin. Demək olar ki, “Milli Şura” AXCP və onun ətrafindakı elementlərdən ibarət bir qurumdur.

- R.Quliyev indiki müxalifəti kəskin tənqid və təhqir edib. Sizcə, onun hamifikkirlərini hədəfə alması nə ilə bağlıdır?

- Burada R.Quliyev özünün onlardan heç bir fərqi yoxdur. R.Quliyev xaricdə oturaraq, burada olan müxalifət haqqında danışmaqla, öne çıxmaga və müxalifət düşərgəsində müşahide olunan boşluğu doldurmağa çalışır. Ancaq bu sehv mənasızdır. O, tükənmişin birisidir. Hər kəs R.Quliyevin qaranlıq keçmişə malik olduğunu və bu gün də öz ampluasından çıxış etdiyini bilir.

GÜLYANƏ

Partiya sədri Əli Kərimlini “siyasi fahişə” adlandırdı

Müasir Məsavat partiyasının sədri: “Unutmaq olmaz ki, Əbülfəz Elçibəy Əli Kərimliyə İranın uşağı adını vermişdi”

“Yadınızdadırsa, hələ Taleh Bağırzadə məsələsində sübuta yetirilmişdi ki, Əli Kərimli müəyyən xarici ölkələrin kəşfiyyat orqanlarına nökərcilik edir”. Bu fikirləri Müasir Məsavat Partiyasının sədri Hafiz Hacıyev AXCP sədri Əli Kərimli barədə üzə çıxan xəyanətkarlıq faktlarına münasibəti bildirərkən deyib. H.Hacıyevin sözlərinə görə, bu adam tam mənada, casus şəbəkəsinin aparıcı üzvüdür. İddia edirəm və sübut etməyə de hazırlam ki, bunların adamları qonşu ölkədə gizli danışçılar apararaq, ölkəmizdə sabitliyi pozmağa yönəlmış planlar düzüb-qoşublar. Həmin vaxtlar özləri də, dolayısı ilə etiraf edirdilər ki, tapşırıqlar əsasında işləyirlər. Çox keçmədi, məlum Nardaran hadisələri baş verdi. Ona görə də hər zaman demisəm, Ə.Kərimli stabil insan deyil, belə adamlara heç nədə etibar etmək olmaz”.

H.Hacıyev Ə.Kərimlinin daim siyasi fahişliklə məşğul olduğunu deyib və bildirib ki, o, kim çox pul verirse, həmin dairələrin qucaqlarına atılır: “Yəni bu fəndlərə siyasetdə siyasi fahişə və ya siyasi pozğun deyirlər. Ümumiyyətlə, Ə.Kərimliyə kim pul verirse, onların qucağında oturur, özü də məmənuniyyətlə, məsələn, Qərb verəndə Qərbin, Şərqi verəndə Şərqi, Şimal da verəndə Şimalın qucağında özünü rahatlaşdır”.

Müasir Məsavat Partiyasının sədri, eyni zamanda, bildirib ki, AXCP sədri barədə mütləq şəkildə ciddi ölçülər götürülməlidir: “Çünki bu ünsüre imkan verilərsə, daha böyük xəyanətlərə imza atacaq. Sərr deyil ki, müxtəlif dövlətlərin Azərbaycanda müəyyən maraqları var və bu maraqları həyata keçirmekdən ötrü Ə.Kərimli kimi adamlardan istifadə edirlər. Misal üçün, mənim də Azərbaycanda müxtəlif diplomatik nümayəndəliklərdə görüşlərim olur və həmin vaxtlar mənə elə təkliflər olunur, ancaq söz yox ki, Vətənimin, dövlətimizin maraqları mənim üçün hər şeydən yüksəkdədir. Ə.Kərimli üçün isə bu amil mövcud deyil. İndi elə adamlar var ki, bütün yerlərə işləməklə özlərini satırlar”.

“Bu cür siyasi fahişələrin sonuna tezliklə çıxacağam”

“AXCP sədri onların-xəyanətkarların başında dayanır”-deyən müsavatçı sədr xətilədir, vaxtılı Əbülfəz Elçibəy də yaxın çevrəsinə dəfələrlə deyib ki, “İranın uşaqları mənim etrafımdadır”. SITAT: “Ona görə də, Ə.Kərimli gah fətullahılara, gah da talehçilərə məyllənəməkdədir. Onun üçün heç bir fərqi yoxdur ki, kimlərin altına yığılır. Hətta deyərdim ki, çox ciddi əlaqələr qururlar. Bunların qarşısı alınmalıdır və mən qarşıma məqsəd qoymuşam ki, bu cür siyasi fahişələrin sonuna tezliklə çıxım”.

RÖVŞƏN

Müxalifəti uğursuz sonluq gözləyir

Müxalifətdaxili intriqalar və qarşılurmalar düşərgədə ciddi problemlərin yaranmasına getirib çıxarır. Bu da 2018-ci ilin sonlarında keçiriləməsi nəzərdə tutulan prezident seçkiləri ərefəsi müxalifət düşərgəsində yeni ziddiyətlərin və qarşılurmaların üzə çıxacağını deməyə əsas verir. Təbii ki, qarşılurmalar müxalifət düşərgəsində növbəti parçalanmaya getirib çıxaraq. Bəzi ekspertlər də, vəziyyətin bu formada davam edəcəyi təqdirdə, partiyalardan yeni qopmaların yaranmasına getirib çıxaracağını bildirirlər. Elementar müxalifətlik təffekküründən çox-çox uzaq olan dağidici müxalifət partiyaları daxiləki didişmələr səbəbindən, olan-qalan sosial bazalarını da itiriblər. Demokratik Maarifçilik Partiyasının sədri, millet vəkili Elşən Musayev bizimle söhbetində bildirdi ki, Azərbaycanın dağidici müxalifəti heç bir zaman ideoloji xətt üzərində mübarizə aparmayıb: “Ona görə belə deyirəm. Müxalifət pul və qrant olanda azaciq dırçelir, olmayanda isə gedirlər qış yuxusuna. Pulları gəlməsə heç mitinq və aksiya təyin edəcəklərinə də inanmırıam. Amma gəlse, ən azindan, artistlik cəhdini edəcəklərinə şübhəm yoxdu. Həm də, bekər adamlardır, işləri-gücləri yoxdur. Üstəlik müxalifətin erməni lobbisindən və ya digər anti-Azərbaycan qüvvələrindən maaş almaları yeni məsələ deyil. Dəfələrlə də təsdiq olunub ki, müxalifətin möhtəkir, radikal və uğursuz qanadının hakimiyət hərilsiyi onları bütün yaramızlıqlara sövq edib. Müxaliflər düzələn məxluqlar deyil. Keçmişdə nə olublarsa, indi də odurlar. Fəqət, nə təxribat törətsələr, nəyə cəhd etsələr, qarşısı alınacaq”.

“Milli Şura” artıq fiaskoya uğrayır

Müxalifətin uğursuz birliklərindən olan “Milli Şura” fəaliyyətini dayandırmağa yaxındır. Yəni “Milli Şura” artıq fiaskoya uğrayır. Seçki uğursuzluğundan sonra Məsavatın “Milli Şura”nı tərk etməsi ilə qurumun dağılma prosesi başlıdır. Bütün hallarda İsa Qəmər və Arif Hacılı ilə eyni mövqədə çıxış etməyən AXCP sədri Əli Kərimli quruca adının üstündə qalması şartı ilə də olsa, “Milli Şura”nı qoruyub saxlamağa çalışıdı. Bu, cətin proses olsa da, görünən odur ki, Ə.Kərimli Məsavat rəhbərliyinin qurduğu ssenarini, qismən də olsa, neytrallaşdırma və bununla da xarici qüvvələrə vəziyyətdən çıxmağı bacaran qüvvə olduğunu nümayiş etdirə bildi. Ancaq fakt budur ki, “Milli Şura”nın fəaliyyəti, bir növ görüntüsü xarakteri daşıyır. Bu gün də qurumun ciddi iş gördüyü müsha-hidə olunmur. Buna sübut kimi “Milli Şura”nın keçirdiyi mitinqlərin iflasa uğramasını göstərmək olar. Mitinqlərin baş tutmaması Ə.Kərimli-Cəmil Həsənlərin birliyinin iflasını, cəmiyyətin onlara arxa çevirdiyini və her hansı bir perspektivlərinin olmadığını bir daha təsdiqlədi. Dağidici müxalifətin indiyədək söylədiyi bütün fikirlər və verdiyi vədlər, bir daha onu göstərdi ki, onlar üçün artıq hər şey fiaskoya uğrayıb. Danışdıqları və verdikləri bəyanatlar başa aldatmaqdən başqa bir şey deyil.

i.ƏLİYEV

“Əli Kərimli öz əndişəsini ortaya qo'yub”

“Əli Kərimlinin Cümhuriyyətə bağlı çıxışları, sosial şəbəkədə yayılmışları birbaşa cəfəngiyatdır. Bu adam üçün artıq heç bir dəyər qalmayıb. Özünü gülünc vəziyyətə qo'yub. Hər kəs bunun Cümhuriyyətə bağlı fikirlərini elə salır”. Bunu SİA-ya açıqlamasında Büttöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (BAXCP) sədr müavini Niyaməddin Orduxanlı deyib. Onun sözlərinə görə, Əli Kərimli çox yaxşı bilir ki, Azərbaycan dövləti 1991-ci ilin oktyabrın 18-də SSRİ-nin tərkibindən ayrılan Azərbaycan SSRİ Ali Sovetinin sessiyasında tarixi sənəd - Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Aktı qəbul ediləndə yazıldı ki, müstəqil Azərbaycan dövləti 1918-ci ildə yaranmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisidir: “Yəni, biz 1991-ci ildə müstəqillik aktını qəbul edəndə rəsmi olaraq AXC-nin varisi olduğumuzu yazmışq. İndi bildiniz ki, niyə Əli Kərimliyə gülürlər? Cənab Prezident 2018-ci ili ölkəmizdə “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili” elan edəndən bu güne kimi Kərimli sakitleşə bilmir. Bütün günü öz əndişəsini ortaya qo'yub. Bu adamın apardığı siyaset nifrət üzərində kökləndiyindən nəyə ehtiraz etdiyinin də fərqində olmur. Əksər siyasi partiyalar Prezidentin verdiyi qərarı çox müsbət addım kimi qiymətləndirir. Biz bir xalq olaraq bütün dünyaya göstərəcəyik ki, hələ 100 il bundan qabaq bizim xalq Cümhuriyyət dəyərlərinini üstün tutub, demokratik prinsiplərə səyənib. Parlamentli Respublika qurub!”.

Türkiyə: “Səbrimizin son nöqtəsinə gəldik”

“Türkiyə sərhəd təhlükəsizliyi baxımdan ən gərgin dönmədən keçir.” Axar.az xəber verir ki, bu sözleri Türkiye Baş nazirinin müavini Bəkər Bozdağ deyib. Bozdağ bildirib ki, ölkə böyük risklərlə qarşı-qarşıyadır: “Regionda olanlar sabitliyimizə təhlükə yaradır. Terroçulardan ordu yaratmaq cəhdəri açıq-aydın görsənir. Bu addımlar Türkiyənin sabitliyinə, suverenliyinə, vətəndaşlarının həyatına təhlükədir. Bunu hər kəs bilmelidir. Türkiyənin qorunması üçün böyük risklərə gedəcəyik. Səbrimizin son nöqtəsinə gəldik”.

Azərbaycanda insanların konstitusiya hüququ

Məlum olduğu kimi, insanın əsas hüquqları konstitusiya hüquqlarıdır. Beynəlxalq qurumlar daxil olan Azərbaycan Respublikasının bütün vətəndaşlarının konstitusiya hüquqları təmin olunmuşdur. Müasir demokratik Azərbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının ən səmərəli müdafiə institutu Konstitusiya Məhkəməsidir. Konstitusiya Məhkəməsi konstitusiya nəzarətini həyata keçirir, öz fəaliyyətində dövlətin əsas qanununun alılıyinə və insanların hüquq və azadlıqlarının prioritetliyinə əsaslanır.

Konstitusiya Məhkəməsi insanların hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi funksiyalarını üç fəaliyyət formasından istifadə etməklə yerinə yetirir:

1. Mücərrəd nəzarət;
2. Konkret nəzarət;
3. Fərdi nəzarət.

İnsan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının reallaşdırılmasına demokratik inkişaf yolu ilə irəliləyən Azərbaycan Respublikasında da böyük əhəmiyyət verilir. Onların elan edilmə dərəcəsinə görə, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, mütəxəssislerin fikrincə, ümumi qəbul olunmuş və tanınmış beynəlxalq standartlara cavab verir. Konstitusiyada həm insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları geniş təsbit edilmiş, həm də onların müdafiəsi və təminatı mexanizmləri müəyyənətləşdirilmişdir.

Konstitusiyanın insan və vətəndaş hüquqları, azadlıqları və vəzifələrinə həsr olunmuş ikinci bölməsinin 3-cü fəsl "Əsas insan və vətəndaş hüquqları və azadlıqları" adlanır. Bu fəslin bütün mətni, mütəxəssislerin fikrincə, insana, onun ləyaqəti və hüquqlarına hörmət ruhunda yazılmışdır. Bəşər siyilizasiyasının iki mütərəqqi ideyalarının konstitusionalizm və insan hüquqlarının müdafiəsi ideyalarının üzvi surətdə bağlılığı Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında özünün geniş ifadəsini tapmışdır. Konstitusiyaya görə, insan və vətəndaş hüquqları və azadlıqlarının əsas prinsipi hər kəsin doğuluğu andan toxunulmaz, pozulmaz və ayrılmaz hüquqları və azadlıqlarının olması, hüquqlar və azadlıqların hər kəsin cəmiyyət və başqa şəxslər qarşısında məsuliyyətini və vəzifələrini də əhatə etməsidir.

Göründüyü kimi, konstitusiyada insan hüquq və azadlıqları insanın mövcudluq faktı ilə, onun təbiəti ilə şərtlənən azadlıq ölçüsü kimi götürülmüşdür. Bu da, onu göstərir ki, insan hüquqlarının tesbiti və müdafiəsi təbii hüquq ideyası üzərində qurulmuşdur. Bu baxımdan, 24-cü maddənin I hissəsində "hər kəsin doğuluğu andan toxunulmaz, pozulmaz və ayrılmaz hüquqları vardır" maddəsinin əsasland-

ğı fəlsəfəyə görə, insan hüquqlarının qanunvericiliyidə, xüsusiylə, konstitusiya qaydasında pozitivləşdirilməsi onların dəqiq hüquqi prosedurlar vasitəsilə lazımi müdafiəsi üçün principial əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycanda insan hüquqlarının konstitusiya təsbitinin esasında duran mühüm prinsiplərdən biri də konstitusiyanın 25-ci maddəsində eks olunmuş hamının qanun və məhkəmə qarşısında bərabərliyi prinsipidir. Bu müddəanın principial əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, fəaliyyətdə bərabərlik hüququnu təmin etmədən insanın bütün digər hüquq və azadlıqlarının real qorunmasına nail olmaq mümkün deyil. Həmin maddədə, xüsusi əhəmiyyəti, olan belə bir müddəda öz əksini tapmışdır ki, "insan və vətəndaş hüquqları və azadlıqlarının irqi, milli, dini, cinsi, mənşəyi, əqli, siyasi və sosial mənsubiyyətə görə məhdudlaşdırılması qadağan edilir".

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında təsbit olunmuş insan hüquq və azadlıqları sisteminde əsas qruplardan birini şəxsi (vətəndaş) hüquq və azadlıqları təşkil edir və onlar ön plana çəkilmiş, şəxsi hüquq və azadlıqların prioritetli təsdiq edilmişdir. Belə yanaşma isə, şəxsiyyətin muxtarlıyyətini təmin etmək məqsədi və onun inkişaf istiqamətləri ilə şərt-

daşların hüquqları ayrılıqda verilir, bu da insan və vətəndaşın bir-birindən fərqləndirildiyini göstərir. Bu isə, bizim fikrimizcə, vətəndaş cəmiyyəti və dövlətin fərqləndirilməsindən irəli gəlir. Bununla da, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya insana onun yalnız dövlətle əlaqəsi ilə birtərəfli baxılmasını aradan qaldırır və insanın öz müqəddəratını təyinətmə sahəsini xeyli genişləndirir. Əgər vətəndaş cəmiyyətində hamının tanıdığı insan hüquqları esasında şəxsiyyətin muxtarlıyyəti və hər hansı bir qanunsuz təsirdən müstəqilliyinin təmin olunması üçün şərait yaradılırsa, vətəndaş hüquqları fərdin dövlətle qarşılıqlı münasibətləri sahəsini əhatə edir və onun hüquqlarına qanunsuz müdaxilədən müdafiə olunması ilə yanaşı, həm də bu hüquqların reallaşdırılmasına dövlətin köməyini də nəzərdə tutur.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya insana onun yalnız dövlətlə əlaqəsi ilə birtərəfli baxılmasını aradan qaldırır və azadlıqların təbii xüsusiyyətini təsbit edir. Demokratik cəmiyyət quruculuğunu şəciyyələndirən əsas göstəricilər, bizim fikrimizcə, tədqiqatçılar düzgün olaraq, vətəndaşların konkret vəzifələri və məsuliyyətlərinin olmasına aid edirlər. Bu baxımdan, M.Səfərli ilə razılaşmaq olar ki, heç də hər şey dövlətin

Konstitusiyada insan və vətəndaşların hüquqları ayrılıqda verilir, bu da insan və vətəndaşın bir-birindən fərqləndirildiyini göstərir. Bu isə, bizim fikrimizcə, vətəndaş cəmiyyəti və dövlətin fərqləndirilməsindən irəli gəlir. Bununla da, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya insana onun yalnız dövlətlə əlaqəsi ilə birtərəfli baxılmasını aradan qaldırır və insanın öz müqəddəratını təyinətmə sahəsini xeyli genişləndirir.

Bu isə, bizim fikrimizcə, vətəndaş cəmiyyəti və dövlətin fərqləndirilməsindən irəli gəlir. Bununla da, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya insana onun yalnız dövlətlə əlaqəsi ilə birtərəfli baxılmasını aradan qaldırır və insanın öz müqəddəratını təyinətmə sahəsini xeyli genişləndirir.

lənir. Şəxsi hüquq və azadlıqlar insan onun şəxsi azadlığı sferasına hər hansı müdaxilədən, o cümlədən, dövlətin müdaxiləsindən müdafiə etmək iqtidarındadırlar.

Bələdliklə, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının əməkdarlığı insan hüquqlarının mənəbəyi olan Əsas Milli Qanun olmaqla insanın, onun hüquq və azadlıqlarının ən yüksək dəyər olduğundan çıxış edir. Dünya təcrübəsi nəzərə alınmaqla, konstitusiyada insanın hüquq və azadlıqlarının geniş təsbit edilmişdir. Bütün bunlar isə, demokratik-hüquqi dövlətin ən əsas və ayrılmaz əlamətlərindən biridir və bütün dövlət həkimiyəti orqanlarının fəaliyyətində insan hüquqları və azadlıqlarının prioriteti onları bu hüquq və azadlıqlara yönəlməsi deməkdir.

Konstitusiyada insan və vətə-

üzərine düşməməlidir. Həm də, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasında təsbit olunduğu kimi, hər bir vətəndaş ona verilən hüquqlardan istifadə etmək, üzərinə qoyulan vəzifələri yerine yetirmək başqalarının da hüquq və azadlıqlarına hörmət etməlidir.

Azərbaycan Konstitusiyasında insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları ilə yanaşı, vətəndaşların konstitusion vəzifələri də müəyyən olunmuşdur. Konstitusiyanın 72-ci maddəsində vətəndaşların vəzifələrinin əsasları müəyyən edilərək, göstərilmişdir ki, dövlət və cəmiyyət qarşısında hər bir şəxs onun hüquq və azadlıqlarından, bilavasitə iştirak etmək, vəzifələr daşıyır. Həmin maddənin ikinci bəndinə görə, hər bir şəxs Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və qanunlarına əməl etmeli, başqa

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

*Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
mədafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb*

tusiya Məhkəməsinə sorğu verilməsi imkanlarını nəzərdə tutur. Bu nəzərətin əsas məqsədi normativ-hüquqi aktların qəbul olunması prosesində insan hüquq və azadlıqlarını tənzimləyən dövlətin əsas qanununun qanunvericiliyə riayət olunmasıdır.

Konkret nəzarət konkret məhkəmə araşdırımalarına nəzarət həyata keçirir.

Konstitusiya nəzərəti fərdi və kollektiv şikayətlər formasında həyata keçirilir, fərdi hüquq və azadlıqların subyekti kimi baxır. Konstitusiya şikayəti fərdi özbaşınalıqdan müdafiə etmənin ən mühüm vasitəsi kimi çıxış edir.

Konstitusiya Məhkəməsinin geniş səlahiyyətləri insan hüquqlarının müdafiə edərkən, milli, dini və beynəlxalq hüquq sistemində öz təsdiqini tapan bir sıra prinsiplərlə şərtlənir. Onlardan aşağıdakılari göstərmək olar:

- insan hüquq və azadlıqlarının dövlətdaxili və beynəlxalq hüquq sistemində prioritet əhəmiyyətli təbii və ayrılmaz dəyər kimi qəbul edilməsi;

- insan hüquqları haqqında Beynəlxalq Paktda və Əsas Qanun səviyyəsində təsbit olunması göstərir ki, insan hüquqları dövlət hakimiyətini, bilavasitə fəaliyyətdə olan hüquq kimi işləməsini təmin etməye məcbur edir;

- fərdin beynəlxalq - hüquqi münasibətlərin subyekti kimi qəbul edilməsi.

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Putinin yeni limuzininin dəyəri bilindi

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin üçün hazırlanan yenisi "Kortej" avtomobil layihəsinin pərakəndə dəyəri 6-7 milyon rubldan (təxminən 180.000-270.000 AZN) başlayır. Axar.az xəbər verir ki, Rusyanın Sənaye və Ticarət naziri Denis Manturov maşının hədəf qiymətinin "Mercedes S" sinifini premium avtomobilərin dəyərindən 15% aşağı seviyyədə müəyyənleşdirmək olduğunu bildirib. Qeyd edək ki, layihənin istehsal partnyoru Vadim Şevçovun "Sollers" şirkətidir. Bu layihədə bütçə investisiyası 12,4 milyard rubldur.

Bu əlamətlər hansı vitaminlərin çatışmadığını göstərir?

Qış gəldi, artıq səhərlər yağıdan qalxmak çətinləşib, işe yuxulu gedirik, dağınq və biz az da her şeydən qıcıqlanırıq. Hətta bəzi insanlarda depressiya başlayır. Bu, orqanizmdə vitamin çatışmazlığının əlaməti-dir. Bu çatışmazlığı bərpa etsək adı həyatın ritmine asanlıqla döñə biləcəyik. Xoshbextqadın.az yene də sizləri düşünərək orqanizmdə vitamin və mineralların çatışmazlığı ilə bağlı əlamətləri sizlərə bələşür. Dəri quruluğu bədəndə E vitamininin çatışmazlığından xəbər verir. Rasionunuza fındıq, yağılı balıq və bitki yağları əlavə edin. Saç və dırnaqların kövrəkləyi B qrupuna daxil vitaminlər və kalsium çatışmazlığı nəticəsində ortaya çıxır. Bütöv dənli məhsullardan hazırlanmış çörək yeyin.

Damaqların qanaması C vitaminini çatışmazlığının əlaməti-dir. Bu vitamin soğanda, sarımsaqda, meyve və tərəvəzlərdə olur. Həmçinin itburnu həlimi də içmək tövsiyə edilir. Yuxunun keyfiyyətinin pisleşməsi və əsərbilik orqanizmin magneziy়um və kalium tələb etməsinə işaretdir. Bu mikroelementlər ərik qurusunda, ərik cemində, əlbəttə ki, əriyin özündə, qara gavalıda və çuqundurda var. Gecələr qıçılmaları da magneziy়um və kalium çatışmazlığının xəbərcisidir. Dirsəklərin qaz dərisinə bənzəməsi orqanizmdə A və C vitaminlarının çatışmadığını göstərir. Bu vitaminlər bütün narincı rəngli meyvə və tərəvəzlərde var: Kök, balqabaq, pomidor, ərik, şeftali və s. Duzlu məmələtlərə meyillik orqanizmdə infeksiya olduğunun, iltihabi proseslər getdiyinin əlamətidir. İlk növbədə sidik-cinsiyət sistemini yoxlayın. Şirniyyat məmələtlərinə meyillik işə əsəblərin gərildiyinin və orqanizmə qlükoza lazımlığını gösterir.

Qəbiristanlıqda gizlədilmiş silah tapılıb

Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmetinin əməliyyat aparatının müxtəlif cinayətlərin üstünün açılması istiqamətində respublikanın hüquq mühafizə orqanları ilə qarşılıqlı əməkdaşlığı davam edir. Penitensiar Xidmetin ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsində AZERTAC-a bildiriblər ki, xidmetin Baş İdarəsinin və Bakı İstintaq Təcridxanasının əməliyyat aparatlarının Nizami Rayon Polis İdarəsinin 24-cü polis bölməsinin əməkdaşları ilə birgə keçirdikləri əməliyyat tədbiri nəticəsində Bakının Nizami rayonu ərazisindəki qəbiristanlıqda xüsusi üsulla torpağa basdırılaraq gizlədilmiş, patron sandıqçası dolu olan "TT" markalı tapança aşkarlanaraq götürülüb. Fakt üzrə Nizami Rayon Polis İdarəsinin 24-cü polis bölməsi tərəfindən araşdırma aparılır.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Riyaziyyat müləmmiyyəti ixtisası üzrə II kurs tələbəsi Vəliyeva Afaq Amil qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Səhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməye biler.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur.
Qəzət AzəRTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**

Ses

Son səhifə

19 yanvar

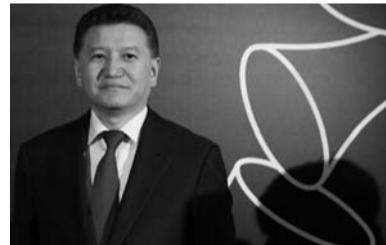
"Barselona" Gerar Pike ilə müqaviləni 2022-ci ilədək uzadıb

Barselona" klubu ispaniyalı müdafiəçi Gerar Pike ilə müqavilənin müddətini uzadıb. Bu barədə klubun açıqlamasında müqavilənin müddətinin 2022-ci il iyunun 30-dək uzadıldığı qeyd olunub. Müqaviləyə əsasən, 31 yaşlı müdafiəçinin sərbəst qalması üçün tələb olunan məbləğ 500 milyon avro müəyyən edilib.

Xatırladaq ki, 1997-ci ilde on yaşında olarkən "Barselona"nın heyətinə cəlb edilən G.Pike klubun müxtəlif yaş kateqoriyaları üzrə komandalarında forma geyib. 2004-cü ildə "Mançester Yunayted"ə keçən müdafiəçi dörd il sonra "Barselona"nın baş meşqçisi Pep Qvardiolanın istəyi ilə yenidən doğma klubuna transfer edilib. Kataloniya təmsilcisinin heyətində 422 oyunda meydana çıxan Pike 37 dəfə fərqlənib. O, "Barselona"nın heyətində 3 dəfə UEFA Çempionlar Liqasının, 6 dəfə La Liganın, 5 dəfə İspaniya Kubokunun, 5 dəfə İspaniya Superkubokunun, 3 dəfə UEFA Superkubokunun və 3 dəfə klublararası dünya çempionatının qalibi olub.

Kirsan İlyumjinov Rusiya Şahmat Federasiyasının prezidenti olmaq istəyir

Kirsan İlyumjinov Rusiya Şahmat Federasiyasının (RŞF) prezidenti postuna namizədliyin irəli sürüb. AZERTAC Rusiya KİV-lərinə istinadla xəbər verir ki, RŞF prezidentinin seçkiləri bu il fevralın 3-də keçiriləcək. 2014-cü il fevralın 1-dən RŞF-yə rəhbərlik edən Andrey Filatov da namizədliyini irəli sürecəyini bildirib. Təşkilatın prezidentliyinə beş namizəd qeydə alınıb. Bunlar tramplindən xizəklə tullanma üzrə SSRİ çempionu Eduard Suboç, RŞF müşahidə şurasının İnqüsitiyadan olan üzvü Zaurbek Malsaqov, Rusiya Elmlər Akademiyası İqtisadiyyat İnstitutunun aparıcı elmi işçisi İvan Starikov, Rostov və Moskva vilayətləri şahmat federasiyalarının prezidenti Sergey Nesterov və RŞF vitse-prezidenti Andrey Selivanovdur. K.İlyumjinov 1995-ci ildən Beynəlxalq Şahmat Federasiyasına rəhbərlik edir. Bu təşkilata yeni prezident seçkiləri cari ilin sentyabr ayında Batumide keçiriləcək.

Azarkeşlər Ronaldonu "Real"da görmək istəmirlər

Madrid "Real"ının azarkeşləri Kristianu Ronaldonun komandanın getmesini isteyir. Apasport.az saytının məlumatına görə, bu, AS qəzətinin keçirdiyi soruya əsasən bəlli olub. Səsverməyə qatılan respondentlərin 67,5 faizi ulduz oyunçunun "Real"dan ayrılmaması arzusundadır. Sorğuda 125 min azarkeş iştirak edib. Mətbuatın iddiasına görə, 32 yaşlı hücumçu müqavilə üzrə teklifin daha da yaxşılaşdırılmasını gözlərə də, bu, baş verməyib. Futbolçu bu üzdən özünü rəhbərlik tərəfindən aldadılmış hesab edir. Eyni zamanda, klubun prezidenti Florentino Peres Ronaldonun agenti Jorje Mendeşə oyunçu üçün yeni komanda axtarmaq tapşırıb. Qeyd edək ki, Ronaldo cari mövsümde ölkə çempionatının 14 oyununda cəmi 4 gol vurub.

Futbal üzrə Azərbaycan millisi iki yoldaşlıq oyunu keçirəcək

Avrupa çempionatının final mərhələsinə hazırlığını davam etdirən futbal üzrə Azərbaycan millisi iki yoldaşlıq oyunu keçirəcək. AFFA-nın məlumatına görə, yığma komandamız yanvarın 23-də və 24-də İran millisi ilə qarşılaşacaq. Bakı İdman Sarayında keçiriləcək hər iki oyun saat 21:00-da başlayacaq.